

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**VLOGA ZAŠČITE ZAPOSLENIH PRI NOTRANJEM
PODJETNIŠTVU V FRANCIJI:
PRIMER PODJETJA SAIPEM**

Ljubljana, september 2016

JANA HABJAN

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Jana Habjan, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Vloga zaščite zaposlenih pri notranjem podjetništvu v Franciji: primer podjetja Saipem, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem red. prof. dr. Boštjanom Antončičem.

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne 15. septembra 2016

Podpis študentke

KAZALO

| | |
|--|-----------|
| UVOD | 1 |
| 1 NOTRANJE PODJETNIŠTVO | 2 |
| 2 PREDSTAVITEV KOMITEJEV ZNOTRAJ FRANCOSEKIH PODJETIJ..... | 4 |
| 2.1 Ustanovitev komitejev | 4 |
| 2.2 Delegati zaposlenih..... | 4 |
| 2.3 Svet delavcev | 5 |
| 2.3.1 Ustanovitev sveta delavcev | 5 |
| 2.3.2 Odbori | 6 |
| 2.3.3 Posvetovanje s strani zunanjega svetovalca | 7 |
| 2.3.4 Ustanovitev in nadzor računovodstva sveta delavcev | 7 |
| 2.4 Centralni svet delavcev | 8 |
| 2.5 Odbor skupine podjetij | 8 |
| 2.6 Evropski svet delavcev | 9 |
| 3 VLOGA SVETA DELAVCEV..... | 9 |
| 3.1 Posvet ekonomskih dejavnikov v podjetju | 9 |
| 3.1.1 Organizacija podjetja in njegov razvoj | 9 |
| 3.1.1.1 Splošno delovanje podjetja..... | 9 |
| 3.1.1.2 Dostop do računovodskih in finančnih dokumentov | 10 |
| 3.1.1.3 Raziskovalna politika in uvajanje novih tehnologij | 10 |
| 3.1.1.4 Projekt restrukturiranja in zmanjšanja števila zaposlenih | 10 |
| 3.1.1.5 Pogodbe za določen čas | 10 |
| 3.1.1.6 Delitev dobička med zaposlene in dodelitev delnic zaposlenim | 10 |
| 3.1.1.7 Sprememba ekonomske ali pravne oblike podjetja | 10 |
| 3.1.1.8 Prezemna pogodba..... | 10 |
| 3.1.1.9 Davčna olajšava za »konkurenčnost/zaposlovanje«..... | 11 |
| 3.1.2 Delovni pogoji | 11 |
| 3.1.3 Izobraževanje in vajeništvo | 11 |
| 3.1.4 Sodni postopek v primeru težav pri poslovanju | 11 |
| 3.1.5 Obveščanje in posvetovanje sveta delavcev | 11 |
| 3.1.6 Sodelovanje pri nadzornem svetu | 12 |
| 3.1.7 Socialno poročilo | 12 |
| 3.1.8 Opozorilo o zaskrbljujočem stanju podjetja | 12 |
| 3.2 Naloge, ki se nanašajo na socialne in kulturne dejavnosti | 12 |
| 4 PRIMER VPOGLEDA V LETNE REZULTATE PODJETJA | 13 |
| 4.1 Potek naloge zunanjega konzultanta..... | 13 |
| 4.2 Situacija in struktura..... | 14 |
| 4.2.1 Skupina Saipem SpA | 14 |
| 4.2.2 Podjetje Saipem SA | 24 |

| | |
|--|-----------|
| 4.3 Strategija podjetja..... | 24 |
| 4.4 Prihodki podjetja in njihova struktura..... | 28 |
| 4.5 Zaposleni in zaposlenost v podjetju | 28 |
| 4.5.1 Zaposlenost | 28 |
| 4.5.1.1 Število zaposlenih v skupini Saipem SA..... | 28 |
| 4.5.1.2 Število zaposlenih v podjetju Saipem SA | 29 |
| 4.5.1.3 Število zaposlenih glede na poslovno enoto ali vodstvo podjetja..... | 29 |
| 4.5.1.4 Število zaposlenih izven podjetja..... | 29 |
| 4.5.1.5 Starost in delovna doba zaposlenih | 29 |
| 4.5.1.6 Gibanje zaposlovanja | 30 |
| 4.5.2 Pogoji na delovnem mestu | 30 |
| 4.5.2.1 Odsotnost z delovnega mesta | 30 |
| 4.5.2.2 Nesreče na delovnem mestu..... | 30 |
| 4.5.2.3 Poklicno usposabljanje..... | 31 |
| 4.5.3 Prispevki in plače zaposlenih | 31 |
| 4.5.3.1 Podatki iz računovoskih izkazov..... | 31 |
| 4.5.3.2 Podatki iz socialnega poročila (nivo plač v podjetju) | 32 |
| 4.5.3.3 Udeležba pri dobičku | 32 |
| 4.6 Izkaz poslovnega izida | 32 |
| 4.7 Bilanca stanja | 35 |
| 4.7.1 Bilanca stanja v funkcionalni obliki | 35 |
| 4.7.2 Ekonomski kapital | 35 |
| 4.7.3 Financiranje | 35 |
| 4.7.4 Denarna sredstva | 36 |
| 4.8 Analiza vloge zaščite zaposlenih pri notranjem podjetništvu | 36 |
| SKLEP..... | 37 |
| LITERATURA IN VIRI..... | 39 |

KAZALO SLIK

| | |
|---|----|
| Slika 1: Model notranjega podjetništva..... | 3 |
| Slika 2: Poenostavljena pravna struktura podjetja | 14 |
| Slika 3: Prikaz »funkcionalne« bilance stanja..... | 20 |
| Slika 4: Prikaz obratnega kapitala..... | 21 |
| Slika 5: Cena nafte za obdobje 2007-2016..... | 25 |

KAZALO TABEL

| | |
|--|----|
| Tabela 1: Delniška struktura podjetja..... | 14 |
| Tabela 2: Poslovni prihodek podjetja..... | 15 |
| Tabela 3: Struktura poslovnih prihodkov glede na poslovno enoto..... | 16 |
| Tabela 4: Nova naročila podjetja Saipem Spa pridobljena s strani naftnih družb | 16 |

| | |
|---|----|
| Tabela 5: Zaloga naročil podjetja Saipem SpA konec leta..... | 17 |
| Tabela 6: Zaloga naročil v številu mesecev glede na poslovne prihodke | 17 |
| Tabela 7: Povprečno število zaposlenih | 18 |
| Tabela 8: Število zaposlenih glede na poslovne enote | 18 |
| Tabela 9: Dobiček (izguba) iz poslovanja | 18 |
| Tabela 10: Izkaz poslovnega izida skupine Saipem SpA | 19 |
| Tabela 11: Investicije v dolgoročna sredstva | 21 |
| Tabela 12: Dolgoročna sredstva skupine..... | 21 |
| Tabela 13: Obratni kapital | 22 |
| Tabela 14: Potreba po obratnem kapitalu | 22 |
| Tabela 15: Denarna sredstva..... | 23 |
| Tabela 16: Ekonomski kapital | 23 |
| Tabela 17: Denarna sredstva..... | 23 |
| Tabela 18: Dolgoročne obveznosti | 24 |
| Tabela 19: Finančni dolgovi | 24 |
| Tabela 20: Svetovne investicije v izkoriščanje in proizvodnjo nafte | 25 |
| Tabela 21: Svetovna ocena vrednosti trga vrtnja..... | 27 |
| Tabela 22: Izkaz poslovnega izida..... | 33 |
| Tabela 23: Vloga zaščite zaposlenih pri notranjem podjetništvu na primeru Saipem..... | 36 |

UVOD

Gramc (2006, str. 5) opisuje, da sta v notranjem podjetništvu razvidni dve glavni skupini dejavnikov, ki spodbujajo notranje podjetništvo oziroma ga napovedujejo. V prvi skupini so organizacijski dejavniki, tj. notranje okolje organizacije, v drugi skupini pa dejavniki zunanjega okolja, v katerem organizacija deluje.

Britton in Worthington (2006, str. 13) pravita, da » [...] je podjetje v nenehni interakciji s svojim okoljem. Spremembe v zunanjem okolju lahko povzročijo spremembe [...] v notranjem okolju podjetja. Notranje in zunanje okolje je treba razumeti kot medsebojno povezani in soodvisni, ne kot ločena dejavnika.«

Britton in Worthington (2006, str. 23) menita, da » [...] je osnovni cilj oblikovati organizacijsko strukturo, ki pripelje do uspeha organizacije in zadanih ciljev. Ključni dejavniki, ki naj bi zagotavljali dobro organizacijsko strukturo, so:

- doseganje učinkovitosti pri uporabi virov,
- omogočiti možnost nadzora nad učinkovitostjo organizacije,
- zagotoviti odgovornost posameznikov,
- zagotoviti dobro koordinacijo med različnimi deli podjetja,
- priskrbeti zmogljivo in učinkovito organizacijsko komunikacijo,
- zagotavljanje zadovoljstva zaposlenih pri delu in možnosti za napredovanje,
- možnost prilagajanja organizacije spreminjajočim se okoliščinam, ki jih prinaša notranji in zunanji razvoj.«

Motivacija in inovacija sta medsebojno zelo povezani: visoka motiviranost je ključna ob težavah in dvomih, ki se pojavijo v procesu inoviranja, hkrati pa je inoviranje lahko že samo po sebi motivacija (Gramc, 2006, str. 6).

V Franciji imajo predstavniki zaposlenih možnost vpogleda v delovanje podjetja. Organizirani so v komiteje, ki aktivno spremljajo finančno zdravje podjetja. Pri tem lahko zaprosijo za pomoč računovodski servis, ki igra v tem primeru vlogo zunanjega konzultanta. V svoji diplomski nalogi želim pokazati, kako svet delavcev, ena najpogostejših oblik komitejev, pripomore k zaščiti zaposlenih v podjetju, ki so ključni element za podjetniške aktivnosti.

V prvem delu želim predstaviti pravni okvir, v katerem delujejo računovodski servisi in oblike komitejev, ki so prisotni v francoskih podjetjih. Drugi del je namenjen predstavitvi tipičnega poročila svetu delavcev. Le-ta lahko služi kot osnova, na katero se predstavniki zaposlenih nanašajo, ko razpravljajo z vodstvom podjetja o izboljšanju položaja zaposlenih znotraj podjetja.

Kot primer sem izbrala podjetje Saipem SA, ki pripada italijanskemu podjetju Saipem SpA. Gre za podjetje, ki na francoskih tleh nima fizičnih projektov, zaposluje pa visoko kvalificirane inženirje, ki sodelujejo na večjih svetovnih projektih na področju energetike. Podjetje se zadnja leta srečuje s problemom velikega »turn-overja« zaposlenih, ki je ena ključnih skrbi sveta delavcev. Zavedajo se, da iz podjetja odhajajo zaposleni s ključnimi znanji in da to lahko dolgoročno podjetju povzroči težave.

Podjetje Saipem SA je izvršitelj naročil podjetja Saipem SpA, zato je pomembno preučiti predvsem situacijo matičnega podjetja. Le-to je kotirano na milanski borzi, kar obvezuje podjetje, da objavi letna poročila, ki so na vpogled na njegovi internetni strani. Podjetje Saipem SA nima te obveze, podatki so torej zaupnega značaja in jih bom le nakazala.

Podjetje Sogex Cube je računovodski servis, ustanovljen leta 1997. Njegova dejavnost ni klasična, temveč je servis, specializiran kot konzultant svetu delavcev. Pooblaščen je za opravljanje vseh nalog, predvidenih v delovnem pravu, dejansko pa opravlja predvsem dve funkciji: preučuje letne rezultate podjetij in pripravlja poročila, namenjena svetom delavcev, nudi pa tudi pomoč pri ustanovitvi računovodskih izkazov le-teh in kontrolinga. Stranke servisa so predvsem podjetja, ki zagotavljajo oskrbo z vodo, odvoz komunalnih odpadkov in javne transporte, poleg tega pa tudi podjetja s področja telekomunikacij, gradbeništva in inženirskih storitev.

V podjetju so zaposleni tako analitiki kot pooblašчени revizorji, ki nadzorujejo potek misije in jo na koncu tudi potrdijo. Osebnost sem bila pet let zaposlena kot finančni analitik, z nalogo spremljanja določenega števila strank, izdelave poročil in njihove predstavitve. Poleg poglobitve znanj iz finančne analize, ki so osnova mojega študija, sem pridobila znanja s področja francoskega delovnega prava.

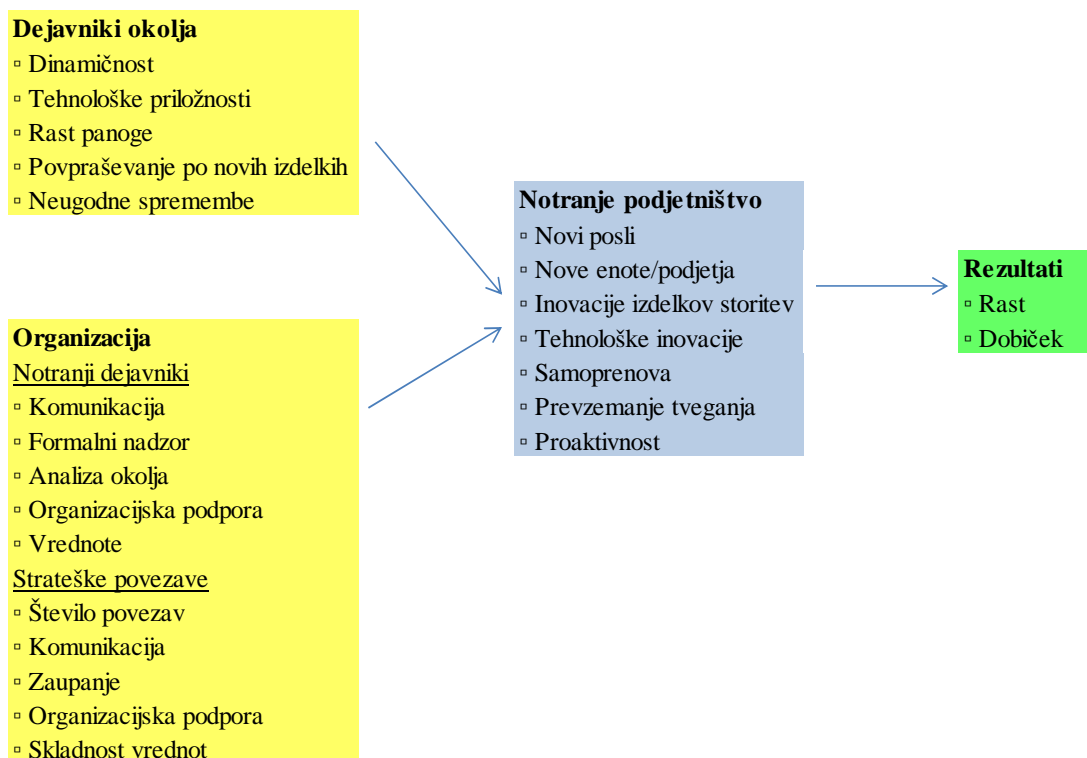
1 NOTRANJE PODJETNIŠTVO

Notranje podjetništvo opredelimo kot podjetništvo znotraj obstoječe organizacije. Zaradi pozitivnih učinkov na poslovne rezultate podjetja (rast, dobički, nova vrednost) je izjemnega pomena za razvoj posameznega podjetja (Antončič, 2008, str. 95). Temelji na uvajanju novosti znotraj podjetja. Glavne razsežnosti notranjega podjetništva so naslednje (Antončič, 2002, str. IV):

- novi posli,
- nove enote in podjetja,
- inovacije izdelkov in storitev,
- tehnološke inovacije,
- samoprenova,
- prevzemanje tveganja,
- proaktivnost (ustvarjanje prihodnosti).

Na raven notranjega podjetništva vplivata dve glavni skupini dejavnikov (Antončič, 2002, str. V): organizacijski dejavniki (notranje okolje in sodelovanje v strateških povezavah) in dejavniki okolja. Elementi vsake skupine dejavnikov so povzeti v sliki 1.

Slika 1: Model notranjega podjetništva



Vir: Antončič, 2002, str. VII.

J. Auer Antončič in B. Antončič (2011) preučujeta povezavo med zadovoljstvom zaposlenih, notranjim podjetništvom in rastjo podjetja. Njune ugotovitve so naslednje:

- zadovoljstvo zaposlenih je pozitivno povezano z notranjim podjetništvom,
- zadovoljstvo zaposlenih pomembneje vpliva na rast podjetja, tako direktno kot posredno preko notranjega podjetništva,
- notranje podjetništvo lahko napoveduje rast podjetja.

Kot elemente, ki vplivajo na zadovoljstvo zaposlenih, upoštevata: splošno zadovoljstvo na delovnem mestu, razmerja med zaposlenimi, prejemke in druge ugodnosti ter organizacijsko kulturo ter pripadnost zaposlenih (Auer Antončič & Antončič, 2011, str. 591). Ker je posameznik zvest sebi in svoji karieri, ne pa podjetju, sta pomembna razvoj in akumulacija človeškega kapitala.

2 PREDSTAVITEV KOMITEJEV ZNOTRAJ FRANCOSKIH PODJETIJ

2.1 Ustanovitev komitejev

»Francija je že dolga leta v paradoksalni situaciji: med državami, ki pripadajo Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj, je med šibkejšimi, kar se tiče pripadnosti sindikatom (8 % zaposlenih leta 2010) po drugi strani, pa je 93 % vseh zaposlenih (podatek za leto 2008) pokritih s kolektivnimi pogodbami« (Cheuvreux & Darmaillacq, 2014, str. 1). Vsaka delovna pogodba v Franciji se mora nanašati na eno izmed kolektivnih pogodb, ki opredeljuje pogoje zaposlovanja in pravice zaposlenih.

Francoski Zakon o delovnih razmerjih (fr. *code du travail*) omogoča organizacijo komitejev, ki so zadolženi za zaščito interesov zaposlenih. Prvo in drugo poglavje diplomskega dela sta povzetek dela francoskega Zakona o delovnih razmerjih (v nadaljevanju ZDR) , ki opredeljuje pravni okvir ustanovitve komitejev in njihovega delovanja.

Člen L2311-1 ZDR omogoča ustanovitev komitejev v gospodarskih družbah oziroma javnih podjetjih na industrijskem ali komercialnem področju. Ustanovitev komitejev je možna tudi v javnih podjetjih, kjer zaposlujejo ljudi pod zasebnim pravom.

Komiteji so organizirani pod različnimi oblikami, njihova oblika je odvisna predvsem od velikosti podjetja. Poleg drugih nalog komiteji preverijo, ali podjetje spoštuje kolektivno pogodbo, ki ji pripadajo zaposleni (predvsem v primeru ekonomskega odpusta).

2.2 Delegati zaposlenih

Po členu L2312-1 ZDR lahko zaposleni izvolijo delegate zaposlenih (fr. *délégué du personnel*) v podjetjih, ki zaposlujejo najmanj 11 zaposlenih. Če ta kriterij ni izpolnjen, člen L2312-4 ZDR predvideva, da so volitve lahko organizirane na podlagi kolektivne pogodbe, če le-ta tovrstne volitve predvideva. Po členu L2314-1 ZDR je število delegatov določeno na podlagi števila zaposlenih v podjetju.

Po členu L2314-2 ZDR je delodajalec dolžan obvestiti zaposlene in predstavnike sindikatov o volitvenem postopku, le-ta je potrjen v okviru sporazuma med delodajalcem in predstavniki sindikatov. Volitve delegatov in predstavnikov zaposlenih v svetu delavcev potekajo na isti dan kot predvideva člen L2314-6 ZDR. Po členu L2314-8 ZDR sta na volitveni listi enakovredno predstavljeni dve skupini delavcev: nižje izobraženi in višje izobraženi. Delegati zaposlenih so izvoljeni za obdobje štirih let (člen L2314-26 ZDR).

Člen L2313-1 ZDR opredeljuje nalogo delegata zaposlenih, da z njihove strani predstavi delodajalcu zahteve, tako individualne kot kolektivne, ki se nanašajo na zdravje in varnost pri delu ter kolektivne pogodbe, ki so v veljavi znotraj podjetja. V primeru kršitve ZDR se delegat zaposlenih posvetuje z delodajalcem in v skrajnem primeru sproži postopek na delovni inšpekciji. Delodajalec mora delegate zaposlenih obveščati o zaposlenosti v podjetju, predvsem na naslednjih področjih: zaposlenost oseb za določen čas (člen L2313-5 ZDR), morebitni kolektivni odpust (člen L2313-7 ZDR), izobraževanje (člen L2313-8 ZDR) ipd.

Delodajalec odobri delegatom po členu L2315-1 ZDR določeno število ur, potrebnih za opravljanje njihove funkcije, ki štejejo kot redni delovni čas. Glede na število zaposlenih (meja je 50 zaposlenih) je to lahko 10 ali 15 ur. Po členu L2315-8 ZDR je sestanek z vodstvom podjetja organiziran najmanj enkrat mesečno, število oseb, ki zastopajo vodstvo, ne sme biti višje od števila delegatov.

V primeru, da podjetje zaposluje manj kot 200 zaposlenih, lahko delodajalec po členu L2313-12 ZDR vzpostavi skupno delegacijo (fr. *délégation unique du personnel*), ki združuje funkcije delegatov zaposlenih in sveta delavcev.

2.3 Svet delavcev

2.3.1 Ustanovitev sveta delavcev

Člen L2322-1 ZDR predvideva, da je svet delavcev (fr. *comité d'entreprise*) organiziran v podjetjih, ki zaposlujejo najmanj 50 oseb. Če je število zaposlenih nižje, je lahko po členu L2322-3 ZDR svet delavcev vzpostavljen na podlagi kolektivne pogodbe. Volitve so organizirane vsaka štiri leta (člen L2324-24 ZDR). Po členu L2324-11 ZDR svet delavcev sestavljajo predstavniki zaposlenih iz vseh socio-profesionalnih kategorij, prisotnih v podjetju, in predstavniki sindikatov. Po členu L2325-43 ZDR za obratovanje sveta delavcev podjetje plača subvencijo, ki je po zakonodaji minimalno 0,2 % celotne bruto plačilne mase.

Kot je predvideno v členu L2325-1 ZDR, je svet delavcev pravna oseba in upravlja svoje premoženje. Predseduje mu predsednik podjetja, dva člana sveta sta imenovana v vlogo sekretarja in blagajnika. Členi L2325-6 ZDR, L2325-7 ZDR in L2325-8 ZDR opredeljujejo, da imajo člani sveta delavcev na razpolago maksimalno 20 ur mesečno, ki so namenjene dejavnostim v sklopu sveta delavcev ter štejejo kot redne delovne ure. K temu se doda še čas, posvečen sestankom sveta delavcev. Po členu L2325-12 ZDR je delodajalec dolžan zagotoviti opremljen prostor, namenjen opravljanju dejavnosti sveta delavcev. V podjetjih z več kot 150 zaposlenimi se svet delavcev sestane enkrat mesečno, kot opredeljuje člen L2325-14 ZDR, v manjših podjetjih pa vsaj enkrat vsaka dva meseca.

Svet delavcev ima možnost ustanovitve različnih odborov, ki se poglobijo v določena strokovna področja in posredujejo sklepe ostalim članom sveta delavcev (člen L2325-22 ZDR).

2.3.2 Odbori

Ekonomski odbor. V podjetjih z več kot 1000 zaposlenimi ta odbor preučuje ekonomske in finančne dokumente, ki jih vodstvo podjetja ponudi na razpolago svetu delavcev. Odbor se sestane dvakrat letno in vključuje največ 5 članov (členi L2325-23 ZDR, L2325-24 ZDR in L2325-25 ZDR).

Odbor za izobraževanje. V podjetjih z več kot 200 zaposlenimi ta odbor preučuje vprašanja na področju izobraževanja zaposlenih v podjetju, zaposlovanja mladih ljudi in invalidov (člen L2325-26 ZDR).

Francoska delovna zakonodaja predvideva za podjetja z najmanj 20 zaposlenimi, da zaposlujejo določen delež (6 %) invalidnih ljudi. V nasprotnem primeru podjetje plača prispevek društvu za upravljanje s sredstvi za poklicno vključevanje invalidov, ki je odvisen od števila zaposlenih (3.800–5.800 € po marjkajočem invalidu za leto 2016).

Odbor za pomoč pri iskanju prebivališča. V podjetjih z najmanj 300 zaposlenimi odbor pomaga zaposlenim pri iskanju stanovanja (lastniškega ali najemniškega) v sodelovanju z agencijami, zadolženimi za zbiranje sredstev, ki jih plača delodajalec. Odbor predlaga merila za razvrščanje zaposlenih glede na potrebe (člena L2325-28 ZDR in L2325-29 ZDR).

Francoska podjetja z najmanj 20 zaposlenimi plačujejo letni prispevek, namenjen nastanitvi zaposlenih. Podjetje ima tri možnosti: izgradnja stanovanj za zaposlene, odobritev posojil z nižjo obrestno mero za izgradnjo prebivališča ali plačilo prispevka agenciji, ki sredstva zbira in porazdeli.

Odbor za enakopravnost na delovnem mestu. V podjetjih z najmanj 200 zaposlenimi je odbor zadolžen za spremljanje kazalnikov enakopravnosti (člen L2325-34 ZDR). V podjetjih z najmanj 300 zaposlenimi vodstvo podjetja izdela poročilo, ki ga posreduje svetu delavcev. Kazalniki enakopravnosti so podani za vsako kategorijo zaposlenih, poleg tega pa so ločeni med moške in ženske v podjetju. Nanašajo se na zaposlovanje, izobraževanje, kvalifikacijo zaposlenih, delovne pogoje, varnost in zdravje na delovnem mestu in prejemke zaposlenih.

Odbor za izbor dobaviteljev sveta delavcev. Za nabave, ki presegajo določeno vsoto, odbor določi kriterije za izbor dobaviteljev in postopek za nakup materiala, storitev in del (člen L2325-34-2 ZDR). Le-ta je predviden v velikih delovnih svetih in je strogo povezan

z računovodskim vodenjem, ki je obvezno od leta 2015 dalje in naj bi povečalo preglednost delovanja delovnih svetov, predvsem največjih.

2.3.3 Posvetovanje s strani zunanjega svetovalca

Po členu L2325-35 ZDR svet delavcev lahko zaprosi za nasvet revizorsko podjetje, ki mu lahko svetuje na naslednjih področjih:

- letni pregled računovodskih izkazov in pogled na strateško usmeritev podjetja,
- dvakrat letno vpogled v napoved rezultatov za prihodnje leto,
- v primeru opozorila o zaskrbljujočem stanju podjetja,
- postopek ekonomskega odpusta,
- prevzem podjetja.

V primeru uvajanja novih tehnologij svet delavcev lahko zaprosi za mnenje zunanjega svetovalca z določenega področja, ki nato poda strokovno mnenje (člen L2325-38 ZDR). V vsakem primeru svetovalca plača delodajalec. Podjetje mora svetovalcu dati na razpolago vse dokumente, ki so potrebni za izdelavo poročila (člen L2325-37 ZDR).

2.3.4 Ustanovitev in nadzor računovodstva sveta delavcev

Majhni sveti delavcev vodijo račune v kronološki obliki in predstavijo letno poenostavljeno obliko računovodskih izkazov.

V letu 2015 je Francija sprejela zakon, ki za večje svete delavcev (več kot 153.000 evrov prihodkov) predvideva vodenje računov po pravilih, ki so enakovredna tistim, ki veljajo za podjetja. V primeru zelo velikih svetov (izpolnjevanje dveh od treh kriterijev: 3,1 milijona evrov prihodkov, 1,55 milijona evrov sredstev v bilanci stanja, 50 zaposlenih v svetu delavcev) bodo morali revidirati računovodske izkaze.

Nova zakonodaja razvršča obveznosti glede na velikost sveta delavcev, in sicer na podlagi finančnih sredstev, s katerimi svet razpolaga.

Do 153.000 evrov sredstev. Svet mora voditi računovodsko knjigo s kronološkimi zapisi prihodkov in odhodkov. Enkrat letno odbor predstavi sintetični prikaz računovodskih izkazov, poda dodatne informacije o pomembnejših transakcijah in pripravi poročilo o upravljanju (Sogex Cube Srl, 2015).

Od 153.000 evrov do 3.100.000 evrov sredstev. Svet mora voditi računovodstvo v olajšani obliki in enkrat letno predstaviti računovodske izkaze (bilanco stanja in izkaz poslovnega izida) ter zabeležiti dolgove in obveznosti ob koncu poslovnega leta. Predstavitev računovodskih izkazov mora izdelati revizor. Letno se izdelata tudi poročilo o upravljanju sveta (Sogex Cube Srl, 2015).

Nad 3.100.000 evrov sredstev. Če svet izpolnjuje dva od naslednjih treh kriterijev: najmanj 50 zaposlenih, 3,1 milijona evrov razpoložljivih letnih sredstev, vsota bilance najmanj 1,55 milijona evrov, potem mora svet imenovati revizorja, ki bo računovodske izkaze potrdil (Sogex Cube Srl, 2015).

Ta nedavna reforma je namenjena večji preglednosti upravljanja delovnih svetov in je posledica zlorab, do kakršne je prišlo v centralnem svetu elektro podjetja EDF-GDF (proračun v višini 400 milijonov evrov), ki je na začetku 21. stoletja zlorabilo sredstva sveta v namen financiranja fiktivnih delovnih mest. Kazensko sodišče je izreklo od dveh mesecev do osemnajst mesecev zaporne kazni in od 4000 do 75000 evrov kazni. Ovadenih je bilo osem posameznikov in štiri pravne osebe, med katerimi je bil eden izmed močnejših sindikatov in časopis l'Humanité (Procès du comité d'entreprise d'EDF-GDF: 12 condamnations, 2014).

2.4 Centralni svet delavcev

Po členu L2327-1 ZDR je centralni svet delavcev (fr. *comité central d'entreprise*) vzpostavljen, ko je podjetje sestavljeno iz manjših enot, podružnic ali regionalnih sedežev. Centralni svet delavcev je sestavljen iz predstavnikov lokalnih svetov delavcev (člen L2327-3 ZDR), sestane se najmanj enkrat vsakih šest mesecev (člen L2327-13 ZDR) in ima enake pristojnosti kot svet delavcev (člen L2327-15 ZDR). Člen L2327-16 ZDR omogoča združitev določenih skupne aktivnosti v centralnem svetu delavcev.

2.5 Odbor skupine podjetij

Po členu L2331-1 ZDR se odbor skupine podjetij (fr. *comité de groupe*) lahko sestavi v podjetju, ki je dominantno v skupini podjetij in ima sedež v Franciji. Dominantno podjetje se opredeli kot podjetje, ki ima v lasti najmanj polovico drugega podjetja oziroma minimalno 40 %, le da nihče drugi ne presega tega deleža.

Odbor prejme informacije o obratovanju skupine, njenem finančnem stanju in zaposlenosti v podjetju. V primeru konsolidiranih računovodskih izkazov jih odbor posvetuje, tako kot tudi revizorsko poročilo (člen L2332-1 ZDR). V primeru prevzema podjetja je odbor takoj obveščen (člen L2332-2 ZDR).

Po členu L2333-1 ZDR odbor skupine podjetij sestavljajo: direktor dominantnega podjetja in dve osebi, ki jih sam določi in imajo skupaj posvetovalno vlogo, ter predstavniki podjetij, ki sestavljajo skupino. Odbor se sestane najmanj enkrat letno (člen L2334-2 ZDR) in lahko zaprosi za pomoč zunanjega konzultanta (člen L2334-4 ZDR). Le-tega plača dominantno podjetje.

2.6 Evropski svet delavcev

Člen L2341-1 opredeljuje kot evropsko podjetje tako, ki zaposluje najmanj 1000 oseb na področju Evropske unije in ima najmanj eno ustanovo, ki zaposluje minimalno 150 oseb na področju najmanj dveh držav članic.

Po členu L2342-2 ZDR pri ustanovitvi evropskega sveta delavcev (fr. *comité d'entreprise européen*) pogajalska skupina in vodstvo podjetja določijo perimenter sveta in pogoje delovanja (sestava, podajanje informacij, finančna pomoč, namenjena njegovemu delovanju itd.). Svet se sestane najmanj enkrat letno, zunanji konzultant je lahko prisoten in ga plača vodstvo podjetja (člen L2343-9 ZDR).

3 VLOGA SVETA DELAVCEV

3.1 Posvet ekonomskih dejavnikov v podjetju

3.1.1 Organizacija podjetja in njegov razvoj

3.1.1.1 Splošno delovanje podjetja

Po členu L2323-6 ZDR je svet delavcev obveščen o splošnem delovanju podjetja in bodočem razvoju, predvsem pa o dejstvih, ki imajo potencialni vpliv na število zaposlenih in njihovo strukturo, delovni čas, pogoje zaposlitve, opravljanje dela oziroma izobraževanje.

Vodstvo podjetja mora dati na razpolago določene informacije (člen L2323-7-2 ZDR), ki omogočajo spremljanje razvoja podjetja in se nanašajo na:

- naložbe v delovno silo (zaposlitev, spremljanje zaposlenih za določen čas, vajencev in zaposlenih s skrajšanim delovnim časom, izobraževanje in delovne pogoje zaposlenih) in v opremo,
- strukturo kapitala in dolgov,
- elemente plačila zaposlenih in vodstva podjetja,
- socialne in kulturne dejavnosti,
- stroške, povezane z dolgovi podjetja,
- davčne olajšave podjetja,
- podizvajalce,
- morebitne izmenjave (komercialne in finančne) med podjetji iste skupine.

3.1.1.2 Dostop do računovodskih in finančnih dokumentov

Po členu L2323-8 ZDR vodstvo podjetja svetu delavcev nudi na razpolago vse informacije, ki bodo predstavljene generalni skupščini (računovodsko poročilo, poročilo vodstva podjetja, poročilo revizorja). Mnenje oziroma morebitne opazke sveta delavcev so predstavljene na dan generalne skupščine.

3.1.1.3 Raziskovalna politika in uvajanje novih tehnologij

Po členu L2323-13 ZDR vodstvo obvesti svet delavcev o vsakršnem uvajanju novih tehnologij, ki bi vplivale na zaposlenost v podjetju, kvalifikacijo zaposlenih, plačilo, izobraževanje ali pogoje na delovnem mestu. V primeru vpeljave novih tehnologij je svet delavcev sprti obveščen o napredovanju postopka, kot predvideva člen L2323-14 ZDR.

3.1.1.4 Projekt restrukturiranja in zmanjšanja števila zaposlenih

Svet delavcev ima ključno vlogo v primeru reorganizacije. Celotni postopek podrobno spremlja, poda mnenje o projektu in predlaga rešitve.

3.1.1.5 Pogodbe za določen čas

Če svet delavcev meni, da obstaja kakršnakoli zloraba na področju zaposlenosti za določen čas ali da število zaposlitev za nedoločen čas nenormalno narašča, lahko v skladu s členom L2323-17 ZDR sproži postopek pri delovni inšpekciji, ki poda mnenje ter o tem obvesti vodstvo podjetja. Ta postopek temelji na želji po zmanjšani negotovosti v zaposlovanju.

3.1.1.6 Delitev dobička med zaposlene in dodelitev delnic zaposlenim

Po členu L2323-18 ZDR se vodstvo podjetja posvetuje s predstavniki zaposlenih glede sporazuma, ki opredeli način delitve dobička (fr. *intéressement et participation*) oziroma dodelitev delnic zaposlenim. Le-ti predstavijo zahteve, na podlagi katerih sledijo pogajanja za morebitne spremembe sporazuma.

3.1.1.7 Sprememba ekonomske ali pravne oblike podjetja

Vodstvo se posvetuje s predstavniki zaposlenih v primeru predvidenega spoja podjetij, prodaje deleža podjetja ali v primeru nakupa/prodaje hčerinskih družb (člen L2323-19 ZDR). Pomembnejše spremembe v proizvodnem postopku so tudi deležne posveta.

3.1.1.8 Prezemna pogodba

Svet delavcev je, kot predvideva člen L2323-21-1 ZDR, obveščen s strani delodajalca o prevzemni pogodbi, ki jo poda potencialni kupec podjetja. Le-ta se lahko odloči, da zasliši ponudnika prevzemne pogodbe, ki predstavi svoje namene.

3.1.1.9 Davčna olajšava za »konkurenčnost/zaposlovanje«

Podjetja imajo pravico do davčne olajšave za spodbudo konkurenčnosti in zaposlovanja v podjetju. Le-ta predstavlja 6 % izplačanih plač. Svet delavcev ima pregled nad njeno uporabo in lahko presodi, če je bila porabljena v prave namene (člen L2323-26-2 ZDR).

3.1.2 Delovni pogoji

Svet delavcev je obveščen o problemih, povezanih z delovnimi pogoji, ki izhajajo iz organizacije dela, tehnologij, uporabljenih v podjetju, načina zaposlovanja, organizacije delovnega časa, kvalifikacije zaposlenih in načina plačila (člen L2323-27 ZDR).

3.1.3 Izobraževanje in vajeništvo

Svet delavcev ima vpogled v izobraževanje zaposlenih (člen L2323-33 ZDR). V večjih podjetjih (najmanj 300 zaposlenih) vodstvo podjetja izdela triletni plan izobraževanja (člen L2323-35 ZDR). Vsako leto svet delavcev poda mnenje o izvršbi plana za preteklo leto in nasvete za izboljšavo le-tega v prihodnje (člen L2323-34 ZDR).

3.1.4 Sodni postopek v primeru težav pri poslovanju

V Franciji ločimo tri postopke v primeru težav v podjetju. Ko podjetje zazna prve težave pri poplačilu upnikov, lahko sproži postopek varovanja (fr. *procédure de sauvegarde*). Podjetje deluje normalno, le da je plačilo upnikov odloženo za določen čas, ki ga podjetje nameni reorganizaciji. V primeru neplačila upnikov pravni organi sprožijo postopek okrevanja (fr. *redressement judiciaire*), kjer je preučeno finančno stanje podjetja. Na podlagi elementov sodnega izvršitelja se sodišče lahko odloči za prodajo enega dela podjetja in nadaljevanje dejavnosti v novem podjetju, za prodajo celotnega podjetja ali, v skrajnem primeru, za stečaj podjetja.

Po členu L2323-44 ZDR je svet delavcev obveščen o morebitnem sodnem postopku. V primeru ekonomskega odpuščanja zaposlenih je svet prav tako obveščen in aktivno sodeluje pri njegovi izpeljavi.

3.1.5 Obveščanje in posvetovanje sveta delavcev

V podjetjih z manj kot 300 zaposlenimi vodstvo podjetja vsak trimeser poda naslednje informacije (člen L2323-46 ZDR): spremljanje naročil in finančno stanje podjetja ter morebitno zamudo v plačilu prispevkov. Letno vodstvo podjetja posreduje poročilo o gospodarskih razmerah podjetja (člen L2323-47 ZDR). Le-to vsebuje poročilo o dejavnosti podjetja in finančnem stanju, o delovnih pogodbah za določen čas, spremljanju zaposlenosti v podjetju, kvalifikaciji zaposlenih, izobraževanju in plačah ter enakopravnost med moškimi in ženskami, ki so zaposleni v podjetju.

V podjetjih, ki zaposlujejo več kot 300 delavcev, vodstvo podjetja posreduje enake elemente kot zgoraj, poleg tega pa ima svet delavcev pregled še nad številom zaposlenih za določen čas preko zunanjih podjetij (člen L2323-50 ZDR). Letne informacije so seveda dopolnjene, svet delavcev ima na razpolago podatke o razvoju zaposlenosti in napovedih na področju izobraževanja. Preuči se tudi razlika med napovedjo preteklega leta in realizacijo (člen L2323-56 ZDR). Vodstvo podjetja poda tudi letno poročilo o zaposlenosti žensk in moških v podjetju ter podatke o številu zaposlenih, izobraževanju, povprečnih plačah ipd. (člen L2323-57 ZDR). To poročilo je na voljo vsakemu zaposlenemu, ki zanj zaprosi (člen L2323-58 ZDR).

3.1.6 Sodelovanje pri nadzornem svetu

Po členu L2323-62 ZDR dva predstavnika zaposlenih sodelujeta na sestankih nadzornega sveta. Njuna vloga je posvetovalna. Sodelujeta lahko tudi na generalni skupščini v primeru delniške družbe (člen L2323-67 ZDR).

3.1.7 Socialno poročilo

Vodstvo podjetja letno predloži informacijo o zaposlenosti v podjetju. Le-ta je podana za tri pretekla leta v podjetjih, ki zaposlujejo najmanj 300 zaposlenih (po členu L2323-68 ZDR), in vsebuje informacije (po členu L2323-70 ZDR) o zaposlenosti (število zaposlenih, tip pogodbe, število zaposlenih za določen čas ipd.), plačah, varnosti in zdravju na delu (število delovnih nesreč, odsotnosti od dela ipd.), izobraževanju (število zaposlenih, ki so se med letom izobraževali, število ur, posvečenih izobraževanju ipd.). Svet delavcev poda letno mnenje o poročilu (člen L2323-72 ZDR).

3.1.8 Opozorilo o zaskrbljujočem stanju podjetja

V primeru, da ima svet delavcev informacijo o zaskrbljujoči situaciji, ki bi lahko vplivala na ekonomsko stanje podjetja, o tem lahko zasliši vodstvo podjetja, ki je dolžno podati svoje stališče. Če to ne zadostuje, svet delavcev lahko napiše poročilo, ki ga posreduje delodajalcu in revizorju (člen L2323-78 ZDR). Po členu L2323-80 ZDR je to poročilo predstavljeno lastnikom podjetja (upravnemu odboru oziroma družbenikom). Primeri zaskrbljujoče situacije so naslednji: močno znižanje prihodkov, neupoštevanje sklica skupščine, zavrnitev računovodskih poročil s strani revizorja, ponavljajoče se zamude izplačila plač, izguba pomembnega dobavitelja ali stranke. Med zaskrbljujoča stanja spada tudi odpust na podlagi ekonomske situacije podjetja, zaprtje tovarne ali določenega oddelka v podjetju.

3.2 Naloge, ki se nanašajo na socialne in kulturne dejavnosti

Svet delavcev organizira in nadzoruje vse socialne in kulturne dejavnosti, namenjene zaposlenim in njihovim družinam (člen L2323-83 ZDR). Med najpogostejše organizirane

dejavnosti sodijo: menza za zaposlene, potovanja, poletni tabori za otroke zaposlenih, božično praznovanje in darila otrokom, vrtec, različne pomoči zaposlenim (rojstvo otroka, šolske potrebnosti itd.). Te dejavnosti financira podjetje, ki samo določi znesek v ta namen. Zakon ne predvideva minimuma, le-ta je lahko opredeljen v kolektivni pogodbi. Za obratovanje sveta delavcev mora podjetje po členu L2325-43 ZDR odobriti najmanj 0,2 % vsote bruto plač v podjetju.

V velikih francoskih podjetjih so sveti delavcev organizirani kot prava podjetja. Največji svet delavcev v Franciji pripada elektro podjetju EDF-GDF, ki ima letni proračun v višini 400 milijonov evrov.

4 PRIMER VPOGLEDA V LETNE REZULTATE PODJETJA

4.1 Potek naloge zunanjega konzultanta

Svet delavcev zaprosi zunanjega konzultanta za asistenco pri pregledu letnih rezultatov. Naloga konzultanta je, da v prvem trenutku oceni število ur, namenjenih taki analizi, in sestavi predračun, ki ga pošlje vodstvu podjetja. Le-to mora kot plačnik pred začetkom asistencije predračun pisno odobriti. Temu sledi priprava seznama dokumentov, ki bodo potrebni za analizo, vse od strukture podjetja, računovodskih izkazov, dokumentov kontrolinga do informacij o zaposlenih v podjetju. Tak seznam se pošlje vodstvu podjetja, ki je dolžno posredovati dokumente v razumnem roku. Temu sledi analiza dokumentov in priprava pisnega poročila. Ko je poročilo končano oziroma v končni fazi priprave, konzultant predstavi zaključke svetu delavcev. Temu sestanku sledi sestanek z vodstvom podjetja, kjer je predstavljeno končno poročilo in kjer svet delavcev poda mnenje ter zastavi morebitna vprašanja vodstvu podjetja. Asistenca se zaključi s plačilom s strani vodstva podjetja. V naslednjih odstavkih je predstavljen primer poročila, namenjenega podjetju Saipem SA.

V podjetju Sogex Cube so poročila z leti postala standardizirana in so sestavljena na naslednji način.

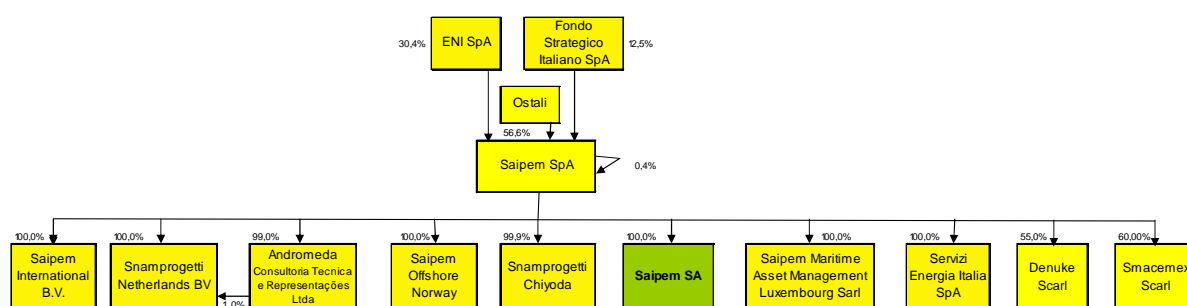
1. Sinteza poročila: povzetek ključnih elementov poročila,
2. Situacija in struktura: opis organizacije podjetja, njegova struktura, morebitna pripadnost skupini,
3. Strategija in razvoj: razumeti globalno strategijo podjetja, njen razvoj in morebitne posledice za zaposlenost v podjetju,
4. Dejavnost: analiza prejemkov podjetja in njegova perspektiva glede na število zaposlenih v podjetju,
5. Zaposlenost: analiza socialnega poročila, če je na razpolago, ali v nasprotnem primeru njegovih elementov. Analiza števila zaposlenih, plač in stroškov zaposlenih,
6. Izkaz poslovnega izida: analiza poslovnega izida in drugih kazalnikov,
7. Finance: analiza bilance stanja in finančnega ravnovesja.

4.2 Situacija in struktura

4.2.1 Skupina Saipem SpA

Skupina Saipem SpA je dolga leta pripadala skupini Eni SpA. V začetku leta 2016 je Eni prodal pomemben delež sklada Fondo Strategico Italiano SpA (holding med Cassa Depositi e Presti – država – in Banca Italia). Poenostavljena pravna struktura podjetja (slika 2) in delniška struktura (tabela 1) prikazujeta to spremembo. Podjetje Saipem je že dolgo delovalo samostojno, saj so projekti s strani Eni predstavljali manj kot 10 % (Sogex Cube Srl, 2013).

Slika 2: Poenostavljena pravna struktura podjetja



Vir: Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 8-9; Saipem SpA, Corporate governance and shareholding structure report 2015, 2016, str. 13.

Tabela 1: Delniška struktura podjetja

| Delničarji (%) | 2008 | 2009 | 2010 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | maj 2016 |
|--------------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|----------|
| ENI SpA | 42,91 | 42,91 | 42,93 | 42,91 | 42,91 | 42,91 | 42,91 | 30,42 |
| Fondo Strategico Italiano SpA | - | - | - | - | - | - | - | 12,50 |
| Dodge & Cox | - | - | - | - | - | 5,05 | 12,08 | 6,43 |
| People's Bank of China | - | - | - | - | - | 2,03 | 2,04 | 2,35 |
| Massachusetts Financial Services Co | - | - | - | - | 2,02 | - | - | - |
| Capital Research and Management Co | 5,25 | 4,91 | 4,91 | - | - | - | - | - |
| FMR Llc | - | - | 3,45 | - | - | - | - | - |
| Blackrock Investment Management (UK) | - | 2,56 | 2,82 | - | - | - | - | - |
| FIL Ltd | - | 2,02 | 2,02 | 2,64 | - | - | - | - |
| Alliancebernstein LP | - | 2,04 | - | - | - | - | - | - |
| Lastne delnice | 1,44 | 1,28 | 0,84 | 0,45 | nc | nc | 0,44 | nc |

Vir: Saipem SpA, Corporate governance and shareholding structure report 2013, 2014, str. 11; Saipem SpA, Corporate governance and shareholding structure report 2014, 2015, str. 10; Saipem SpA, Corporate governance and shareholding structure report 2015, 2016, str. 13; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Ključnega pomena je bil nakup Bouygues OffShore leta 2002, saj se je s tem skupina Saipem podvojila (4,1 milijarde evrov prihodkov leta 2003 in komaj 2 milijardi evrov leta 2001). Podjetji sta bili komplementarni, z nakupom pa je podjetje postalo konkurenčno na evropskem trgu (glavni tekmelec je Technip). Nakup podjetja Snamprogetti leta 2006 (podružnica podjetja Eni) je zaznamoval nadaljevanje razvoja. Kot prisotno na področju »na kopnem« (angl. *onshore*) je komplementarno podjetju Saipem, ki je bilo prisotno na področju »na morju« (angl. *offshore*) (Sogex Cube Srl, 2013).

Ob nakupu podjetja Snamprogetti leta 2006 se je podjetje organiziralo v dve poslovni enoti: »inženiring in gradnja« (angl. *construction*) in »vrtanje« (angl. *drilling*), ki se nadalje delita na (Sogex Cube Srl, 2013):

- Offshore Construction,
- Onshore Construction,
- Offshore Drilling,
- Onshore Drilling.

V naslednjih odstavkih si bomo ogledali ključne finančne elemente podjetja Saipem SpA, ki izhajajo iz finančnih poročil, namenjenih finančni sferi in delničarjem, ter so na razpolago na internetni strani podjetja.

Tržne razmere so zadnji dve leti težavne. Padec cen nafte je povzročil zmanjšanje investicij s strani naftnih podjetij in pogajanja so daljša ter zahtevnejša (Saipem SpA, 2016, str. 17). Tabela 2 in tabela 3 prikazujeta razvoj prihodkov glede na poslovno enoto. Prihodki v *Offshore Construction* so nižji predvsem zaradi zmanjšanja prihodkov v Severni in Južni Ameriki. Pozitivni vpliv so imeli projekti v Azerbajdžanu in Kazahstanu. *Onshore Construction* je utrpela največji padec prihodkov zaradi zmanjšane obsega pogodb v Severni Ameriki, Avstraliji in Vzhodni Afriki (Saipem SpA, 2016, str. 4). Struktura poslovnih prihodkov glede na geografski položaj je prikazana v prilogi 1.

Tabela 2: Poslovni prihodek podjetja

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 (%) |
|--------------------------|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|
| Offshore | 3.463 | 3.863 | 4.341 | 4.486 | 5.075 | 5.356 | 5.256 | 7.202 | 6.890 | -4,3 |
| Onshore | 5.337 | 5.324 | 4.831 | 5.236 | 5.945 | 6.175 | 4.831 | 3.765 | 2.788 | -25,9 |
| Offshore Drilling | 420 | 472 | 566 | 750 | 833 | 1.088 | 1.177 | 1.192 | 1.067 | -10,5 |
| Onshore Drilling | 310 | 435 | 554 | 688 | 740 | 750 | 747 | 714 | 762 | 6,7 |
| Poslovni prihodek | 9.530 | 10.094 | 10.292 | 11.160 | 12.593 | 13.369 | 12.011 | 12.873 | 11.507 | -10,6 |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 134; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 136; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 144; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Tabela 3: Struktura poslovnih prihodkov glede na poslovno enoto

| Struktura (v %) | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Offshore | 36,3 | 38,3 | 42,2 | 40,2 | 40,3 | 40,1 | 43,8 | 55,9 | 59,9 |
| Onshore | 56,0 | 52,7 | 46,9 | 46,9 | 47,2 | 46,2 | 40,2 | 29,2 | 24,2 |
| Offshore Drilling | 4,4 | 4,7 | 5,5 | 6,7 | 6,6 | 8,1 | 9,8 | 9,3 | 9,3 |
| Onshore Drilling | 3,3 | 4,3 | 5,4 | 6,2 | 5,9 | 5,6 | 6,2 | 5,5 | 6,6 |
| Poslovni prihodek | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Delež poslovne enote *Offshore* v prihodkih raste iz leta v leto in predstavlja leta 2015 skoraj 60 % prihodkov. Delež poslovne enote *Onshore* se zaradi tega zmanjšuje, medtem ko je vrtnanje stabilno okoli 15%.

Splošni padec investicij s strani naftnih družb je posledica težkih tržnih razmer. Tabela 4 prikazuje vpliv padca investicij na količino novih naročil za Saipem SpA, pridobljenih s strani naftnih družb. V poslovni enoti *Offshore* je to posledica predvsem prekinitve projekta South Stream s strani Gazproma, ruskega proizvajalca zemeljskega plina. South Stream je velik projekt izgradnje gazoduka, ki (preko Bolgarije in Srbije) povezuje Centralno Evropo in Rusijo. Padec investicij je pomemben tudi v severni Ameriki. Na področju *Onshore Drilling* so investicije padle za 50 % v Severni Ameriki, za 30 % v Južni Ameriki, medtem ko je Srednji vzhod stabilen (Saipem SpA, 2016, str. 31). To je seveda zelo negativno vplivalo na količino naročil za podjetje Saipem SpA.

Tabela 4: Nova naročila podjetja Saipem Spa pridobljena s strani naftnih družb

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 (%) |
|----------------------|---------------|---------------|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|--------------|
| Offshore | 3.496 | 4.381 | 5.089 | 4.600 | 6.131 | 7.477 | 5.777 | 10.043 | 4.479 | -55,4 |
| Onshore | 6.070 | 7.522 | 3.665 | 7.744 | 5.006 | 3.972 | 2.566 | 6.354 | 1.386 | -78,2 |
| Offshore Drilling | 1.644 | 760 | 585 | 326 | 780 | 1.025 | 1.401 | 722 | 234 | -67,6 |
| Onshore Drilling | 635 | 1.197 | 578 | 265 | 588 | 917 | 909 | 852 | 416 | -51,2 |
| Nova naročila | 11.845 | 13.860 | 9.917 | 12.935 | 12.505 | 13.391 | 10.653 | 17.971 | 6.515 | -63,7 |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 17; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 17; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 17; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Tabela 5 prikazuje zalogo naročil konec obračunskega obdobja. Nivo naročil konec leta 2015 je skoraj tretjino nižje kot leta 2014. Zaloga naročil glede na geografski položaj je podana v prilogi 2. Tabela 6 je dober pokazatelj dejavnosti podjetja, saj pomeni, da podjetje lahko obratuje na podobni ravni prihodkov še 16,5 meseca, ne da bi pridobilo nova naročila.

Tabela 5: Zaloga naročil podjetja Saipem SpA konec leta

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 (%) |
|----------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|
| Offshore | 4.215 | 4.682 | 5.430 | 5.544 | 6.600 | 8.721 | 8.447 | 11.161 | 7.518 | -32,6 |
| Onshore | 7.003 | 9.201 | 8.035 | 10.543 | 9.604 | 6.701 | 4.436 | 6.703 | 5.301 | -20,9 |
| Offshore Drilling | 3.471 | 3.759 | 3.778 | 3.354 | 3.301 | 3.238 | 3.390 | 2.920 | 2.010 | -31,2 |
| Onshore Drilling | 701 | 1.463 | 1.487 | 1.064 | 912 | 1.079 | 1.241 | 1.363 | 1.017 | -25,4 |
| Zaloga naročil konec leta | 15.390 | 19.105 | 18.730 | 20.505 | 20.417 | 19.739 | 17.514 | 22.147 | 15.846 | -28,5 |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 18; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 18; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 18; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Tabela 6: Zaloga naročil v številu mesecev glede na poslovne prihodke
(Zaloga naročil 31.12. / Poslovni prihodki leta x 12)

| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Offshore | 14,6 | 14,5 | 15,0 | 14,8 | 15,6 | 19,5 | 19,3 | 18,6 | 13,1 |
| Onshore | 15,7 | 20,7 | 20,0 | 24,2 | 19,4 | 13,0 | 11,0 | 21,4 | 22,8 |
| Offshore Drilling | 99,2 | 95,6 | 80,1 | 53,7 | 47,6 | 35,7 | 34,6 | 29,4 | 22,6 |
| Onshore Drilling | 27,1 | 40,4 | 32,2 | 18,6 | 14,8 | 17,3 | 19,9 | 22,9 | 16,0 |
| Zaloga naročil konec leta | 19,4 | 22,7 | 21,8 | 22,0 | 19,5 | 17,7 | 17,5 | 20,6 | 16,5 |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Tabela 7 podaja število zaposlenih po kategorijah zaposlenih, medtem ko tabela 8 poda njihovo število glede na pripadnost poslovni enoti. Delež pisarniških delavcev skromno narašča (skoraj 50% zaposlenih), medtem ko delež gradbenih delavcev upada (okoli 40%). Delež managerjev je stabilen okoli 10%. Glede na poslovno enoto, leto 2015 zaznamuje preobrat, saj je prvič v zgodovini Offshore prerasel Onshore (44% in 31% vseh zaposlenih).

Padec v številu zaposlenih je predvsem posledica tržnih okoliščin in zaključka nekaterih projektov. Države, ki so utrpeli najmočnejši padec, so naslednje: Mehika, Kanada in Združeni arabski emirati, in sicer zaradi zaključka projektov. Tržne okoliščine so povzročile zmanjšanje števila zaposlenih v Južni Ameriki v *Onshore Drilling* (Saipem SpA, 2016, str. 47).

Poslovni izid (tabela 9) se je močno poslabšal. V *Offshore Construction* je poslabšanje predvsem posledica prekinitve projekta South Stream in slabše rentabilnosti projektov v Južni Ameriki. Odpisi sredstev so znašali 138 M €. Odpisi sredstev v *Onshore Construction* so znašali le 49 M €. Poslovna enota *Drilling* je poslovala bolje, kljub odpisu polpotopne ploščadi Scarabeo 4 (Saipem SpA, 2016, str. 4).

Tabela 7: Povprečno število zaposlenih

| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|-----------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|----------------|
| Izvršni menedžerji | 425 | 436 | 436 | 428 | 432 | 430 | 429 | 412 | 408 | (4) |
| Menedžerji | 3.557 | 3.801 | 4.034 | 4.253 | 4.550 | 4.597 | 4.754 | 4.756 | 4.836 | 80 |
| Pisarniški delavci | 14.321 | 14.610 | 15.726 | 16.710 | 18.354 | 20.136 | 21.506 | 21.855 | 21.344 | (511) |
| Gradbeni delavci | 14.812 | 15.389 | 15.765 | 16.750 | 16.747 | 17.070 | 20.453 | 21.611 | 18.915 | (2.696) |
| Mornarji | 258 | 257 | 263 | 287 | 305 | 321 | 332 | 333 | 325 | (8) |
| Skupaj | 33.373 | 34.493 | 36.224 | 38.428 | 40.388 | 42.554 | 47.474 | 48.967 | 45.828 | (3.139) |
| Inženirji (31.12.) | 6.608 | 7.071 | 7.107 | 7.244 | 7.355 | 7.699 | 7.690 | 7.908 | 7.263 | (645) |
| Delež inženirjev (%) | 19,8 | 20,5 | 19,6 | 18,9 | 18,2 | 18,1 | 16,2 | 16,1 | 15,8 | |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 52 in 131; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 53 in 133; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 49 in 141; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Tabela 8: Število zaposlenih glede na poslovne enote

| | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 (%) |
|-------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------|
| Offshore | 9.209 | 10.334 | 12.181 | 13.533 | 13.336 | 13.973 | 15.857 | 16.840 | 20.002 | 18,8 |
| Onshore | 16.560 | 15.224 | 14.470 | 14.916 | 16.242 | 16.817 | 19.148 | 19.831 | 14.244 | -28,2 |
| Offshore Drilling | 1.327 | 1.581 | 1.531 | 1.508 | 1.655 | 2.368 | 2.724 | 2.725 | 2.619 | -3,9 |
| Onshore Drilling | 3.263 | 4.067 | 4.588 | 5.213 | 5.823 | 7.162 | 7.706 | 7.892 | 7.480 | -5,2 |
| Vodstvo podjetja | 3.014 | 3.287 | 3.454 | 3.258 | 3.332 | 2.234 | 2.039 | 1.679 | 1.483 | -11,7 |
| Skupaj | 33.373 | 34.493 | 36.224 | 38.428 | 40.388 | 42.554 | 47.474 | 48.967 | 45.828 | -6,4 |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 52; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 53; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 49; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Tabela 9: Dobiček (izguba) iz poslovanja

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 (%) |
|---------------------------------------|------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------|-----------|--------------|-----------|
| Offshore | 423 | 534 | 615 | 613 | 686 | 690 | 75 | 275 | 54 | -80,4 |
| Onshore | 252 | 303 | 290 | 370 | 483 | 395 | (645) | (411) | (742) | -80,5 |
| Offshore Drilling | 140 | 172 | 192 | 258 | 222 | 293 | 379 | 100 | 284 | ++ |
| Onshore Drilling | 52 | 74 | 59 | 78 | 102 | 103 | 93 | 91 | (48) | -- |
| Dobiček (izguba) iz poslovanja | 867 | 1.083 | 1.156 | 1.319 | 1.493 | 1.481 | (98) | 55 | (452) | -- |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 134; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 136; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 144; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Ko od poslovnega izida odštejemo finančne stroške (obresti posojil, tečajne razlike), ki znašajo 244 milijonov evrov (199 M € leta 2014 in 189 M € leta 2013), in prihodke iz investicij v druga podjetja (dividende, prodaja deležev) v višini 34 milijonov evrov (24 M

€ leta 2014 in 2 M € leta 2013), **čcelotna izguba** 662 milijonov evrov (120 M € leta 2014 in 30 M € leta 2013).

Če nato odštejemo davek od dobička (127 M € leta 2015, 118 M € leta 2014 in 106 M € leta 2013), je čista izguba 789 milijonov evrov. Delež, ki pripada manjšinskim lastnikom, je 17 milijonov evrov, kar da **čisto izgubo** skupine v višini 806 milijonov evrov. Delež čiste izgube v prihodkih je -7 % (-1,8 % leta 2014 in -1,3 % leta 2013). Izkaz poslovnega izida v celoti je prikazan v tabeli 10, medtem ko je njegov prikaz kot delež v prihodkih prikazan v prilogi 3.

Tabela 10: Izkaz poslovnega izida skupine Saipem SpA

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 (%) |
|---|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|
| Poslovni prihodki | 9.530 | 10.094 | 10.292 | 11.160 | 12.593 | 13.369 | 12.011 | 12.873 | 11.507 | -10,6 |
| + Ostali poslovni prihodki | 66 | 44 | 27 | 17 | 38 | 17 | 8 | 15 | 13 | -13,3 |
| = Kosmati donos od poslovanja | 9.596 | 10.138 | 10.319 | 11.177 | 12.631 | 13.386 | 12.019 | 12.888 | 11.520 | -10,6 |
| - Stroški blaga, materiala in storitev | 7.078 | 7.291 | 7.233 | 7.714 | 8.749 | 9.138 | 9.073 | 9.262 | 8.789 | -5,1 |
| - Stroški dela | 1.370 | 1.410 | 1.483 | 1.627 | 1.750 | 2.041 | 2.320 | 2.408 | 2.222 | -7,7 |
| - Odpisi vrednosti | 281 | 353 | 440 | 517 | 642 | 726 | 724 | 1.157 | 960 | -17,0 |
| - Drugi poslovni odhodki (prihodki) | - | 1 | 7 | - | (3) | - | - | 6 | 1 | -83,3 |
| = Dobiček (izguba) iz poslovanja | 867 | 1.083 | 1.156 | 1.319 | 1.493 | 1.481 | (98) | 55 | (452) | -- |
| + Finančni prihodki | 728 | 1.473 | 1.101 | 885 | 524 | 346 | | | | - |
| - Finančni odhodki | 833 | 1.568 | 1.201 | 995 | 657 | 494 | | | | - |
| = Finančni dobiček (izguba) | (105) | (95) | (100) | (110) | (133) | (148) | (190) | (199) | (244) | -22,6 |
| ± Delež dobička v kapitalskih naložbah | 56 | 22 | 7 | - | 16 | 17 | | | | |
| ± Drugi prihodki iz naložb | 305 | 207 | - | 30 | 3 | (1) | | | | |
| = Prihodki (odhodki) iz naložb | 361 | 229 | 7 | 30 | 19 | 16 | 13 | 24 | 34 | 41,7 |
| = Celotni dobiček (izguba) | 1.123 | 1.217 | 1.063 | 1.239 | 1.379 | 1.349 | (275) | (120) | (662) | -- |
| - Davek iz dobička | 245 | 285 | 288 | 345 | 392 | 393 | 106 | 118 | 127 | 7,6 |
| = Čisti dobiček (izguba) | 878 | 932 | 775 | 894 | 987 | 956 | (381) | (238) | (789) | -- |
| - Delež manjšinskih delničarjev | 3 | 18 | 43 | 50 | 66 | 54 | 23 | (8) | 17 | ++ |
| = Čisti dobiček (izguba) – skupina | 875 | 914 | 732 | 844 | 921 | 902 | (404) | (230) | (806) | -- |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 67; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 69; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 71; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

»V letu 2015 je podjetje sprejelo plan optimizacije investicij in zmanjšanje stroškov, da bi prilagodilo strukturo novim tržnim razmeram. Podjetje je opredelilo nove smernice za bodoče projekte, revidiralo postavke bilance stanja ter pripravilo plan povečanja kapitala za 3,5 milijarde evrov in refinanciranja 3,2 milijarde evrov, potrebnih za okrepitev kapitalskega položaja podjetja ter njegovo finančno neodvisnost od skupine Eni SpA. Dobičkonosnost podjetja so poskušali izboljšati z omejevanjem prisotnosti v nekaterih državah, z racionalizacijo inženirskih in gradbenih zmogljivosti, z zmanjšanjem režijskih stroškov in z odstranjevanjem zastarelih in nedonosnih plovil. V letu 2015 je to pozitivno vplivalo na dobičkonosnost za 150 M €.« (Saipem SpA, 2016, str. 4). Optimizacija se bo nadaljevala v letu 2016.

Dejavnost skupine Saipem SpA vključuje gradnjo velikega obsega infrastruktur, vključno s posebnimi plovili, ki vplivajo na njen **finančni položaj** (Sogex Cube Srl, 2013). Analiza bilance stanja se v Franciji pogosto analizira na »funkcionalni« način (slika 3). Funkcionalna analiza razvršča elemente aktive (uporaba) in pasive (viri) glede na funkcije, na katere se nanašajo (Vivens, 2004, str. 1):

- investicije in financiranje (trajnostne elemente) -> dolgi cikel,
- delovni cikel (kratkoročne postavke) -> kratki cikel.

Slika 3: Prikaz »funkcionalne« bilance stanja



Vir: Vivens, Fiche notionnelle: Analyse du bilan, 2004, str. 1.

Investicije (tabela 11) padajo od leta 2008, ko so dosegle višek z 2 milijardama evrov. Padec v investicijah je največji v Severni in Južni Ameriki (-74 M €) in v Aziji (-62 M €) (Saipem SpA, 2016, str. 145).

Investicije leta 2015 so bile namenjene predvsem vzdrževanju plovil, namenjenim poslovni enoti *Offshore Construction* (168 M €), in sanacijskim delom na plovilih, namenjenim vrtnanju (247 M € v *Onshore Drilling* in 110 M € v *Offshore Drilling*). V *Onshore Construction* je 36 M € bilo namenjenih nakupu novega materiala (Saipem SpA, 2016, str. 19). V bilanci stanja investicije zvišujejo vrednost dolgoročnih sredstev, kot prikazuje tabela 12. Zadnji dve leti nista zabeležili pomembnih prodaj strateških stalnih sredstev.

Tabela 11: Investicije v dolgoročna sredstva

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|--------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|------------|------------|------------|--------------|
| Offshore | 575 | 763 | 697 | 713 | 509 | 525 | 398 | 260 | 168 | (92) |
| Onshore | 109 | 60 | 28 | 25 | 59 | 84 | 125 | 55 | 36 | (19) |
| Offshore Drilling | 693 | 796 | 690 | 553 | 509 | 284 | 174 | 180 | 247 | 67 |
| Onshore Drilling | 267 | 425 | 200 | 254 | 122 | 122 | 211 | 199 | 110 | (89) |
| Investicije | 1.644 | 2.044 | 1.615 | 1.545 | 1.199 | 1.015 | 908 | 694 | 561 | (133) |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 18; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 19; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 19; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Tabela 12: Dolgoročna sredstva skupine

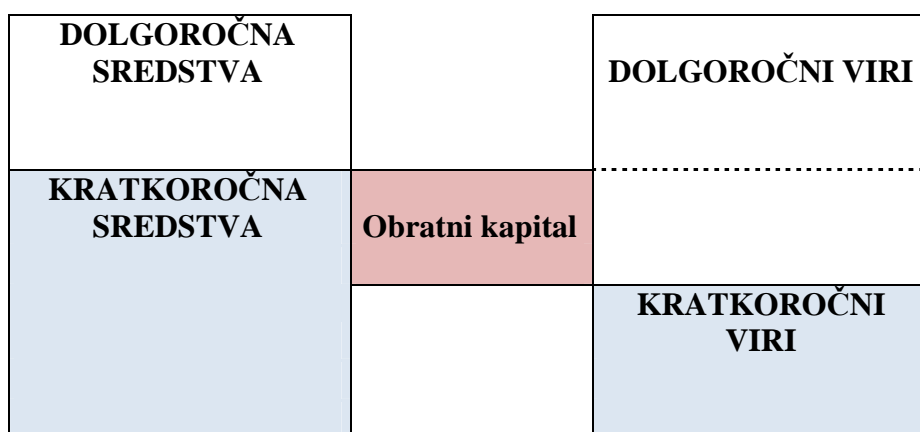
| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|------------------------------|--------------|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|------------|
| Neopredmetena sredstva | 896 | 860 | 870 | 880 | 885 | 893 | 905 | 919 | 928 | 9 |
| Opredmetena osnovna sredstva | 5.954 | 7.790 | 9.190 | 10.709 | 11.923 | 12.729 | 12.756 | 13.639 | 13.979 | 340 |
| Dolgoročne finančne naložbe | 56 | 44 | 128 | 120 | 112 | 117 | 167 | 121 | 136 | 15 |
| Ostala dolgoročna sredstva | 71 | 111 | 147 | 129 | 246 | 262 | 277 | 412 | 574 | 162 |
| Dolgoročna sredstva | 6.977 | 8.805 | 10.335 | 11.838 | 13.166 | 14.001 | 14.105 | 15.091 | 15.617 | 526 |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Obratni kapital (slika 4 in tabela 13) predstavlja delež kratkoročnih sredstev, ki je financiran s strani dolgoročnih virov (Vivens, 2004, str. 2):

$$\text{Obratni kapital} = \text{dolgoročni viri} - \text{dolgoročna sredstva} \quad (1)$$

Slika 4: Prikaz obratnega kapitala



Vir : Vivens, Fiche notionnelle: Analyse du bilan, 2004, str. 2.

Tabela 13: Obratni kapital

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|--------------------------|--------------|------------|------------|------------|--------------|--------------|------------|--------------|--------------|--------------|
| Dolgoročni viri | 9.237 | 9.747 | 10.690 | 12.011 | 12.991 | 16.075 | 14.605 | 14.935 | 14.886 | (49) |
| – Dolgoročna sredstva | (6.977) | (8.805) | (10.335) | (11.838) | (13.166) | (14.001) | (14.105) | (15.091) | (15.617) | (526) |
| = Obratni kapital | 2.260 | 942 | 355 | 173 | (175) | 2.074 | 500 | (156) | (731) | (575) |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Od leta 2014 dalje dolgoročni viri ne zadostujejo za pokritje dolgoročnih virov. To je lahko znak finančnega neravnovesja, ki ga je potrebno dolgoročno rešiti.

Potreba po obratnem kapitalu (tabela 14) je rezultat časovnega zamika med nakupom materiala in njegovo prodajo (zaloga materiala), med prodajo proizvoda in prejemki (terjatve do kupcev) in med nakupom materiala in njegovim plačilom (obveznosti do dobaviteljev) (Sogex Cube Srl, 2013).

Tabela 14: Potreba po obratnem kapitalu

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|-------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|----------------|
| Zaloge | 821 | 1.400 | 1.078 | 800 | 1.362 | 2.342 | 2.285 | 2.494 | 2.347 | (147) |
| Kratkoročne poslovne terjatve | 3.581 | 4.346 | 4.152 | 4.441 | 3.609 | 3.364 | 3.381 | 3.537 | 3.794 | 257 |
| Odložene terjatve za davek | 271 | 338 | 398 | 290 | 334 | 509 | 545 | 624 | 629 | 5 |
| Ostala kratkoročna sredstva | 272 | 420 | 256 | 275 | 498 | 388 | 376 | 520 | 209 | (311) |
| = Kratkoročna sredstva | 4.124 | 5.104 | 4.806 | 5.006 | 4.441 | 4.261 | 4.302 | 4.681 | 4.632 | (49) |
| Kratkoročne poslovne obveznosti | 2.626 | 3.276 | 2.602 | 2.698 | 2.954 | 2.962 | 2.744 | 3.283 | 2.638 | (645) |
| Kratkoročne časovne razmejitev | 1.736 | 2.790 | 2.826 | 2.761 | 1.996 | 1.700 | 2.064 | 1.980 | 2.177 | 197 |
| Druge kratkoročne obveznosti | 319 | 304 | 307 | 355 | 391 | 320 | 321 | 406 | 371 | (35) |
| Davčne obveznosti | 236 | 211 | 239 | 273 | 394 | 379 | 267 | 318 | 398 | 80 |
| Ostale kratkoročne obveznosti | 136 | 476 | 227 | 149 | 506 | 93 | 117 | 838 | 202 | (636) |
| = Kratkoročne obveznosti | 5.053 | 7.057 | 6.201 | 6.236 | 6.241 | 5.454 | 5.513 | 6.825 | 5.786 | (1.039) |
| Potrebe po obratnem kapitalu | (108) | (553) | (317) | (430) | (438) | 1.149 | 1.074 | 350 | 1.193 | 843 |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Povečana količina zalog zadnja leta je glavni razlog za povišanje potreb po obratnem kapitalu. Obratni kapital zadnja leta ne dovoljuje pokritja potreb po obratnem kapitalu, kar je rezultat negativnih denarnih sredstev (tabela 15) v zadnjih nekaj letih.

Če potrebo po obratnem kapitalu dodamo dolgoročnim sredstvom, dobimo **ekonomski kapital** (tabela 16), ki prikazuje vsoto, potrebno za obratovanje podjetja (Sogex Cube Srl, 2012). Le-ta se je povišala, predvsem zaradi povišanja potreb po obratnem kapitalu.

Tabela 15: Denarna sredstva

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|--------------------------------|--------------|--------------|------------|------------|------------|------------|--------------|--------------|----------------|----------------|
| Obratni kapital | 2.260 | 942 | 355 | 173 | (175) | 2.074 | 500 | (156) | (731) | (575) |
| – Potrebe po obratnem kapitalu | (108) | (553) | (317) | (430) | (438) | 1.149 | 1.074 | 350 | 1.193 | 843 |
| = Denarna sredstva | 2.368 | 1.495 | 672 | 603 | 263 | 925 | (574) | (506) | (1.924) | (1.418) |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Tabela 16: Ekonomski kapital

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|--------------------------------|--------------|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|
| Dolgoročna sredstva | 6.977 | 8.805 | 10.335 | 11.838 | 13.166 | 14.001 | 14.105 | 15.091 | 15.617 | 526 |
| + Potrebe po obratnem kapitalu | (108) | (553) | (317) | (430) | (438) | 1.149 | 1.074 | 350 | 1.193 | 843 |
| = Ekonomski kapital | 6.869 | 8.252 | 10.018 | 11.408 | 12.728 | 15.150 | 15.179 | 15.441 | 16.810 | 1.369 |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Denarna sredstva (tabela 17) lahko prikažemo tudi kot razliko med dolgoročnimi obveznostmi in ekonomskim kapitalom. Dolgoročne obveznosti ne pokrivajo ekonomskega kapitala, kar je rezultat negativnih denarnih sredstev.

Tabela 17: Denarna sredstva

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|---------------------------|--------------|--------------|------------|------------|------------|------------|--------------|--------------|----------------|----------------|
| Dolgoročne obveznosti | 9.237 | 9.747 | 10.690 | 12.011 | 12.991 | 16.075 | 14.605 | 14.935 | 14.886 | (49) |
| – Ekonomski kapital | 6.869 | 8.252 | 10.018 | 11.408 | 12.728 | 15.150 | 15.179 | 15.441 | 16.810 | 1.369 |
| = Denarna sredstva | 2.368 | 1.495 | 672 | 603 | 263 | 925 | (574) | (506) | (1.924) | (1.418) |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Tabela 18 podrobneje podaja sestavo dolgoročnih obveznosti, ki so namenjene financiranju ekonomskega kapitala. Kapital se zmanjšuje od leta 2013 dalje, zaradi zabeleženih izgub.

Finančni dolgovi (tabela 19) znašajo skoraj 5,5 Mrd €. Večina dolgov je odobrenih s strani skupine (Eni SpA in njenih podružnic): 3,2 Mrd € ddgoročnih dolgov in 2,8 Mrd € kratkoročnih dolgov (Saipem SpA, 2016, str. 117).

Struktura finančnih obveznosti se bo bistveno spremenila v letu 2016 s prodajo deleža Eni SpA. Bilanca stanja je v celoti predstavljena v prilogah 4 in 5.

Tabela 18: Dolgoročne obveznosti

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|---|--------------|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------|
| Kapital | 2.299 | 2.778 | 3.495 | 4.154 | 4.823 | 5.553 | 4.744 | 4.178 | 3.519 | (659) |
| + Rezervacije za tveganja in stroške | 184 | 185 | 200 | 164 | 209 | 163 | 204 | 218 | 238 | 20 |
| + Rezervacije za pokojnine in odpravnine | 167 | 173 | 182 | 193 | 200 | 217 | 219 | 237 | 211 | (26) |
| + Rezervacije za amortizacijo in odpis sredstev | 2.609 | 2.818 | 3.128 | 3.546 | 4.146 | 4.734 | 5.140 | 6.352 | 7.369 | 1.017 |
| + Dolgoročne finančne obveznosti | 3.924 | 3.719 | 3.593 | 3.889 | 3.532 | 5.283 | 4.217 | 3.908 | 3.497 | (411) |
| + Ostale dolgoročne obveznosti | 54 | 74 | 92 | 65 | 81 | 125 | 81 | 42 | 52 | 10 |
| = Dolgoročne obveznosti | 9.237 | 9.747 | 10.690 | 12.011 | 12.991 | 16.075 | 14.605 | 14.935 | 14.886 | (49) |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Tabela 19: Finančni dolgovi

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|-----------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|------------|
| Dolgoročne finančne obveznosti | 3.924 | 3.719 | 3.593 | 3.889 | 3.532 | 5.283 | 4.217 | 3.908 | 3.497 | (411) |
| + Kratkoročne finančne obveznosti | 5 | 7 | 350 | 327 | 766 | 400 | 1.899 | 2.186 | 3.016 | 830 |
| – Denarna sredstva | 2.170 | 1.434 | 1.022 | 930 | 1.029 | 1.325 | 1.299 | 1.602 | 1.066 | (536) |
| Neto finančne obveznosti | 1.759 | 2.292 | 2.921 | 3.286 | 3.269 | 4.358 | 4.817 | 4.492 | 5.447 | 955 |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

4.2.2 Podjetje Saipem SA

Saipem SA je francosko podjetje, bivše podjetje Bouygues Offshore. Od ustanovitve leta 1975 se je podjetje z leti okrepilo prek nakupov podjetij: AMREP na področju gradnje na morju in vzdrževanja (1984), Technigaz na področju utekočinjenega plina (1989) ter Sofresid in Doris Engineering v sektorju olja in plina (1999) (Sogex Cube Srl, 2013).

Bouygues Offshore je bilo hčerinsko podjetje skupine Bouygues Construction do leta 2002. Po nakupu (julija 2002) s strani italijanske skupine Saipem SpA se je podjetje preimenovalo v Saipem SA (Sogex Cube Srl, 2013).

Leta 2004 je podjetje poenostavilo strukturo, tako da je združilo zaposlene v Sofresid SA v skupno enoto Saipem SA (Sogex Cube Srl, 2013).

Podjetje daje na razpolago **shemo pravne strukture podjetja** in tabelo vseh hčerinskih podjetij, tako francoskih kot tujih, z oceno njihove vrednosti, podatki o prihodkih podjetij in poslovnem rezultatu.

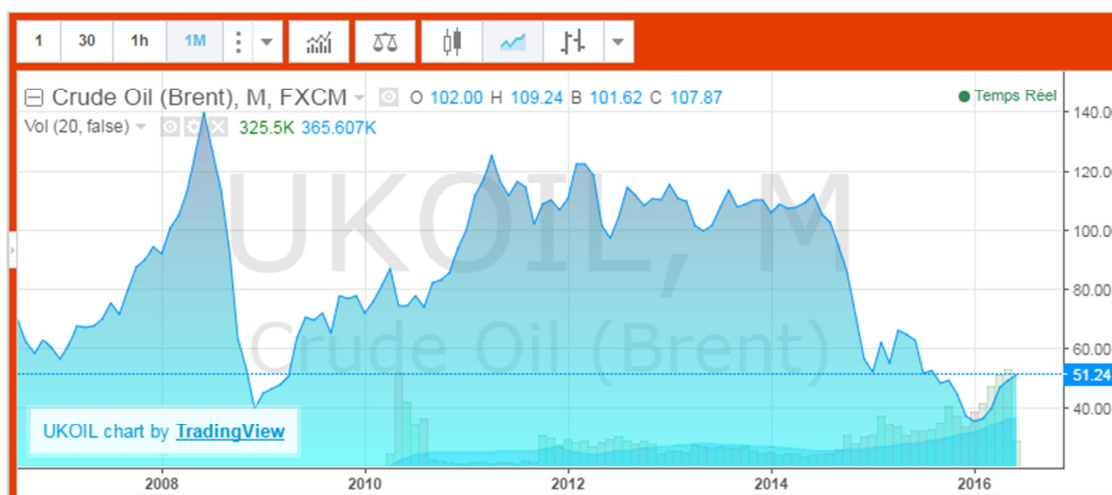
4.3 Strategija podjetja

Po velikem vzponu naftnih podjetij v obdobju 2004–2008 je finančna kriza leta 2009 povzročila upočasnitev investicij v vseh geografskih področjih sveta. Podjetja so bila

prisiljena k večji selektivnosti naložb, povišana konkurenčnost med podjetji na tržišču in zmanjšana količina investicij pa sta povzročili zmanjšanje rentabilnosti podjetij (Maisonnier, Hureau, Serbutoviez & Silva, 2016, str. 10).

Od leta 2009 dalje so različne geopolitične krize in ekonomski dvomi povzročili veliko nestabilnost v ceni nafte (slika 5).

Slika 5: Cena nafte za obdobje 2007-2016



Vir: Cena surove nafte Brent, mesečno, b.l.

Leto 2015 zaznamuje preobrat v višini investicij. Investicije v **izkoriščanje in proizvodnjo nafte** (tabela 20) so bile pomnožene šestkrat od leta 1999, z neprestano rastjo (izjemi sta leto 2002, ko so investicije stagnirale, in leto 2010, ko so upadle zaradi pomembnega znižanja cene nafte). Glavni vzrok za zmanjšanje investicij je poleg cene nafte, ki pada od sredine 2014 dalje, tudi sprememba strategije podjetij, ki se obračajo bolj k proračunski disciplini in rentabilnosti kot k rasti. Padeč investicij naj bi se nadaljeval v letu 2016 (Maisonnier et al., 2016, str. 10).

Tabela 20: Svetovne investicije v izkoriščanje in proizvodnjo nafte

| | V milijardah \$ | Razvoj (%) |
|----------------|-----------------|------------|
| 2012 | 599 | - |
| 2013 | 664 | +10,9 |
| 2014 | 683 | +2,9 |
| 2015 (ocena) | 539 | -21,1 |
| 2016 (napoved) | 485 | -10,0 |

Vir: Maisonnier et al., *Les investissements en exploration-production et raffinage en 2015, 2016*, str. 10.

V letu 2015 je padec zabeležen predvsem v neodvisnih podjetjih (–34 %), manj v velikih podjetjih (–15 %) in samo 11 % v nacionalnih podjetjih. Srednji vzhod je edina regija, v kateri naj bi se investicije povišale za 3 %, podprla pa naj bi jih nacionalna podjetja, ki predstavljajo 70 % investicij. Severna Amerika in Evropa naj bi zabeležili najvišji padec investicij (–35 % in –33 %). Ostale regije naj bi zabeležile naslednje padce investicij: Afrika (–22 %), Skupnost neodvisnih držav (–21 %), Azija in Oceanija (–15 %), Latinska Amerika (–8 %) (Maisonnier et al., 2016, str. 10).

V severni Ameriki naftni škrlavec obratuje v krajšem investicijskem ciklu kot klasična goriva, za obdržanje proizvodnje so potrebne pogoste investicije. Število izvrtanih vrtin je upadlo za 50 % (Maisonnier et al., 2016, str. 11).

V Evropi je Norveška že dlje časa brez večjih novih projektov, medtem ko so v Veliki Britaniji številna naftna polja nerentabilna pri tako nizkih cenah nafte. V Afriki naftno krizo zaostrojuje politične težave v Severni Afriki. Situacija se bo morda izboljšala dolgoročno, po odkritju ogromnega plinskega polja v Egiptu in ostalih odkritij v subsaharskih državah. V Skupnosti neodvisnih držav (bivše Sovjetske zveze) težave povzročata cena nafte, sankcije s strani Amerike in Evrope ter zmanjšano povpraševanje po plinu pri podjetju Gazprom. V Južni Ameriki, kjer je delež nacionalnih podjetij okoli 80 %, je bil padec omejen. Srednji vzhod je edina regija, kjer naj bi se investicije povečale, podpirata pa jih Oman (+20 %), ki razvija nekonvencionalno plinsko polje, in Kuvajt. Investicije rastejo tudi v Abu Dabiju in Katarju, medtem ko stagnirajo v Saudski Arabiji (nižje v naftnih poljih, višje v plinskih poljih) (Maisonnier et al., 2016, str. 11–12).

V sektorju vrtnanje (angl. *drilling*) je bilo izvrtanih 71000 novih vrtin, od tega samo 4 % v morju. Število vrtin na kopnem naj bi padlo za –32 %, predvsem zaradi upada v Severni Ameriki (–50 %). Število vrtin v morju naj bi upadlo le za 14 %, predvsem v Severni Ameriki in v Mehškem zalivu. S cenami nafte pod 60 \$ je razvoj globokih in zelo globokih polj zelo težaven (Maisonnier et al., 2016, str. 14–16).

Uporaba vrtalnih naprav naj bi upadla za 16 %. Glede na gradnjo novih naprav v teku in preveliko ponudbo starih naprav lahko v letu 2016 pričakujemo, da bodo podjetja odpravila iz obtoka stare naprave (Maisonnier et al., 2016, str. 16).

Trg vrtnanja (tabela 21), in s tem povezane storitve, je ocenjen na 200 Mrd \$ (277 Mrd \$ leta 2014, –27 %). Trg vrtnanja v morju (55 Mrd \$, –11 %) je sedaj pomembnejši kot trg vrtnanja na kopnem (24 Mrd \$, –28 %). Napoved za leto 2016 je 190 Mrd \$ (–6 %) (Maisonnier et al., 2016, str. 17–18).

Tabela 21: Svetovna ocena vrednosti trga vrtanja

| Dejavnost | Delež (%) | Vrednost v milijardah \$ |
|---------------------------------------|-----------|--------------------------|
| Vrtanje v morju | 27 | 54 |
| Storitve, povezane s strukturo vrtine | 15 | 30 |
| Črpanje pod pritiskom | 14 | 28 |
| Usmerjeno/horizontalno vrtanje | 13 | 26 |
| Vrtanje na kopnem | 12 | 24 |
| Vrtalna oprema | 12 | 24 |
| Cementna struktura za kemikalije | 7 | 14 |

Vir: *Maisonnier et al., Les investissements en exploration-production et raffinage en 2015, 2016, str. 18.*

V letu 2015 naj bi se vsi segmenti gradnje v morju (angl. *construction offshore*) upočasnili, ta trend naj bi se nadaljeval tudi v letu 2016. Kljub temu gradnja v morju ostaja ključni element za velika podjetja. Saipem je vodilno podjetje v tem segmentu (ima 13 % trga), temu sledi francosko podjetje Technip (z 9 % trga) (Maisonnier et al., 2016, str. 31).

Dejavnost gradnje vrtalnih enot, namenjenih vrtinam v morju (angl. *drilling offshore*), je napredovala za 5 % leta 2014 in padla za 15 % leta 2015. Padec naj bi bil še močnejši v letu 2016, saj so stroški te dejavnosti ocenjeni na 60 \$/sodček nafte, kar je več kot je trenutna prodajna cena nafte (Maisonnier et al., 2016, str. 28).

Konec leta 2015 je bilo v uporabi 370 plavajočih ploščadi, padec je majhen (–2 %). Trenutno je v gradnji 63 plavajočih enot (–11 % glede na 2014). Do leta 2020 je globalno povpraševanje po 74 enotah, glavni upad prihaja iz Južne Amerike (–13 enot) in Zahodne Afrike (–9 enot) (Maisonnier et al., 2016, str. 28).

Gradnja podmorskih enot (angl. *subsea*) je v zadnjih letih lepo rasla, predvsem projekti v globokih vodah (300–1500 m) oziroma zelo globokih vodah (več kot 1500 m). Ti projekti niso rentabilni pri tako nizkih cenah nafte, zato jih je veliko podjetij preložilo na kasneje (Maisonnier et al., 2016, str. 30).

Nizke cene nafte so prisilile določena podjetja, ki so prisotna na trgu gradnje na morju, k sodelovanju:

- Saipem in Aker Solutions (december 2015): sodelovanje na področju podmorskih enot (nafta in plin) (Saipem SpA, 2015c, str. 1),
- Cameron International in Schlumberger (april 2016): Schlumberger je kupil Cameron International za 14,8 Mrd \$ (Schlumberger Limited, 2016),
- Emas Chiyoda Subsea (marec 2016): skupno podjetje med Chiyoda Corporation in Ezra Holdings Limited, blagovna znamka Emas (Ezra Holdings Limited & Chiyoda Corporation, 2016),

- Technip in FMC Technologies (maj 2016): združenje dveh podjetij v novo enoto TechnipFMC (20 Mrd \$ prihodkov) (Technip SA & FMC Technologies Inc, 2016, str.1).

4.4 Prihodki podjetja in njihova struktura

Specifičnost podjetja Saipem SA je ta, da naročila pridobiva s strani Saipem SpA, in ne na tržišču. Zaradi tega je finančno stanje podjetja skorajda izključno odvisno od matičnega podjetja.

V tem delu se preučijo **prihodke** podjetja, njihov razvoj in njihovo strukturo. Prihodki podjetja Saipem SA se zadnja leta vrtijo okoli 1 Mrd €, večinoma opravljena v tujini (Sogex Cube Srl, 2013).

Podjetje vsako leto poda listo projektov na različnih področjih in navede prihodke, povezane s posameznimi projekti. Zadnja leta je približno 40% prihodkov realiziranih na morju, 40% na kopnem, ostali prihodki pripadajo manjšim projektom, ki niso podani podrobneje.

Kot so preučena naročila matičnega podjetja, je pomemben tudi pogled na **pridobljena naročila** podjetja Saipem SA, ki so nakazilo za prihodke v bodočem poslovnem letu. Iz tega izhaja tudi **zaloga naročil na koncu leta**.

Glede na to, da se je situacija matičnega podjetja poslabšala, je velika verjetnost, da se bo situacija podjetja Saipem SA prav tako poslabšala.

4.5 Zaposleni in zaposlenost v podjetju

Podatki o zaposlenih v podjetju izhajajo iz različnih virov: računovodskih izkazov, podatkov, ki jih posreduje podjetje, in seveda iz socialnega poročila, ki ga podjetje izdela letno, saj zaposluje več kot 300 oseb.

4.5.1 Zaposlenost

4.5.1.1 Število zaposlenih v skupini Saipem SA

Skupina podjetja Saipem SA pozna dve enoti zaposlenih: Saipem SA zaposluje okoli 2000 oseb, medtem ko Sofresid Engineering zaposluje slabih 500 oseb (Sogex Cube Srl, 2013).

Večina zaposlenih (3/4) podjetja Saipem SA dela v lokalih sedeža podjetja v predmestju Pariza. Ostala četrtina zaposlenih dela v tujini, bodisi kot »izseljenci«, ki ostanejo zaposleni pri podjetju in so v tujini na misiji, bodisi kot »lokalni« zaposleni, kjer so delavci zaposleni pri lokalnem podjetju. Pogodbe prvega tipa so vse redkejšje, saj so za podjetja

zelo drage. Vse več delavcev ima zato lokalno pogodbo. Paralelno razvijajo še hibridne pogodbe, kjer je delavec zaposlen lokalno z dodatno kompenzacijo.

4.5.1.2 Število zaposlenih v podjetju Saipem SA

Število zaposlenih konec leta je podano po socio-profesionalnih kategorijah: $\frac{3}{4}$ zaposlenih je kadrov, približno $\frac{1}{4}$ je pisarniških delavcev, delavcev na gradbiščih je le malo. Ti podatki so nato podani še glede na **povprečno število delavcev v letu** (Sogex Cube Srl, 2013).

4.5.1.3 Število zaposlenih glede na poslovno enoto ali vodstvo podjetja

Socialno poročilo razvršča zaposlene glede na njihovo pripadnost različnim poslovnim enotam: project management, inženiring, gradnja itd.

Notranji sistem kadrovske službe razvrsti zaposlene glede na njihovo pripadnost notranji strukturi: podporne funkcije (vodstvo podjetja, kadrovska služba, pravna služba, finančni oddelek ipd.) in proizvodne funkcije (pogodbe, varnost pri delu, nakupi, inženirska služba, izvršna služba ipd.). Približno 15 % zaposlenih pripada podpornim funkcijam, ostali pa proizvodnim (Sogex Cube Srl, 2013).

4.5.1.4 Število zaposlenih izven podjetja

V to kategorijo spadata dva tipa zaposlenih:

- zaposleni v zunanjih podjetjih, ki pokrivajo občasne potrebe (porodniški dopust, sezonsko povišanje aktivnosti itd.),
- osebje, ki ga ponudi na razpolago matično podjetje.

Druga kategorija je za Saipem SA zelo pomembna, saj predstavlja približno 40 tisoč zaposlenih. Gre predvsem za zaposlene na različnih projektih v tujini. Izmenjava zaposlenih kaže strogo povezanost pravne strukture in operativne organizacije (Sogex Cube Srl, 2013).

4.5.1.5 Starost in delovna doba zaposlenih

V tem delu bomo preučili strukturo zaposlenih glede na njihovo starost in delovno dobo. Podatek je prikazan tako v tabeli kot s pomočjo piramide, ki kaže razvoj v določenem časovnem obdobju.

Starost zaposlenih prikazuje morebitne težave pri obnavljanju zaposlenih. Veliko število starejših (senior) prikazuje morebitne potrebe po zaposlovanju v prihodnjih letih. V podjetju Saipem SA je približno polovica zaposlenih starejša od 40 let (Sogex Cube Srl, 2013).

Delovna doba zaposlenih prikazuje pripadnost podjetju. Če je število zaposlenih s kratko delovno dobo veliko, lahko to kaže na težave pri zaposlovanju (velik turn-over). Povprečna delovna doba v podjetju Saipem SA je približno 10 let (Sogex Cube Srl, 2013).

4.5.1.6 Gibanje zaposlovanja

V tem poglavju preučujemo gibanje zaposlenih, **prihode** novih zaposlenih glede na socio-profesionalno kategorijo in na tip delovne pogodbe (določen ali nedoločen čas). Kar se tiče **odhodov**, jih pogledamo najprej s strani socio-profesionalnih kategorij, nato pa še glede na razlog za odhod iz podjetja. Le-ta je lahko naslednji: prehod v drugo podjetje znotraj skupine, odstop, odpust, konec pogodbe za določen čas, odhod v pokoj, smrt itd.

S pomočjo odhodov lahko izračunamo **obrat zaposlenih** v podjetju. Ta je pri Saipem SA visok (18–20 %), kar je ena ključnih težav (Sogex Cube Srl, 2013). Ker gre za zaposlene z visoko dodano vrednostjo (inženirji v naftnem sektorju), gre za izgubo ključnih znanj, ki odhajajo h konkurentom.

4.5.2 Pogoji na delovnem mestu

4.5.2.1 Odsotnost z delovnega mesta

Odsotnost z delovnega mesta je podana v **število dni** globalno v podjetju glede na razlog za odsotnost (bolezen, porodniški dopust, poškodba na delu ipd.) in glede na socio-profesionalno kategorijo.

Če število dni razdelimo s povprečnim številom zaposlenih, dobimo **povprečno število odsotnosti** z delovnega mesta, ki znaša pri Saipem SA približno 10 dni na leto na zaposlenega (Sogex Cube Srl, 2013). Število dni odsotnosti je enkrat večje pri zaposlenih v pisarnah kot pri višje izobraženih kadrih.

4.5.2.2 Nesreče na delovnem mestu

Podjetje poda tudi podatek o **število nesreč** na delovnem mestu, zaradi katerih je zaposleni bil odsoten z delovnega mesta, in globalno **število dni odsotnosti** zaradi nesreč na delovnem mestu. Podjetje Saipem SA je na tem področju zelo uspešno, kar potrди naslednji račun:

$$\text{Frekvenca nesreč} = \text{število nesreč} / \text{milion delovnih ur} \quad (2)$$

Saipem SA: 2–4 nesreče v opazovanem obdobju (Sogex Cube Srl, 2013).

$$\text{Stopnja nesreč (njihova resnost)} = \text{število dni odsotnosti} / \text{milion delovnih ur} \quad (3)$$

Saipem SA: 0,05 – 0,18 v opazovanem obdobju (Sogex Cube Srl, 2013).

4.5.2.3 Poklicno usposabljanje

Socialno poročilo prav tako poda podatek o **denarni vsoti**, namenjeni poklicnemu usposabljanju. To lahko izrazimo kot **delež plačilne mase** (plače in prispevki): za Saipem SA je povprečje med 3 % in 4 % (Sogex Cube Srl, 2013). Trenutna obveza je 0,55 % za podjetje z do 10 zaposlenimi in 1 % za podjetja z 10 zaposlenimi ali več.

V poročilu najdemo tudi naslednje podatke (glede na socio-profesionalno kategorijo):

- Število zaposlenih, ki se je izobraževalo v določenem letu,
- Njihovo število glede na povprečno število zaposlenih: pri Saipem SA gre v opazovanem obdobju za okoli 40 % zaposlenih (Sogex Cube Srl, 2013),
- Število ur izobraževanja, ki jih je plačalo podjetje,
- Povprečno trajanje izobraževanja izračunamo tako, da število ur delimo s številom zaposlenih, ki so se izobraževali. V opazovanem obdobju je pri Saipem SA interval med 20 do 30 ur na zaposlenega (Sogex Cube Srl, 2013).

4.5.3 Prispevki in plače zaposlenih

4.5.3.1 Podatki iz računovoskih izkazov

Stroški dela so v Franciji opredeljeni kot izplačane plače (plače zaposlenih in prispevki, ki jih plačajo zaposleni) in prispevki delodajalca ter nekateri dodatni stroški (subvencije svetu delavcev itd.).

Zanimivo je opazovati razmerje med prispevki delodajalca in izplačanimi plačami. To razmerje je v podjetju Saipem SA okoli 50 % (Sogex Cube Srl, 2013).

Glede na to, da podjetje zaposluje veliko število zunanjih delavcev (iz skupine), je pomemben podatek o strošku dela zaposlenih iz zunanjih podjetij in globalnimi stroški dela. Ta strošek se v podjetju giblje med 20 % in 40 % (Sogex Cube Srl, 2013).

Podjetje nudi na vpogled tudi posamezne postavke stroškov dela. Le-te so podane v tabeli, tako da je možno videti njihov razvoj.

Naslednji indikatorji so dolgoročno zanimivi (izraženi so v evrih):

- Izplačane plače / povprečno število zaposlenih,
- Prispevki delodajalca / povprečno število zaposlenih,
- Skupni dohodek / povprečno število zaposlenih.

4.5.3.2 Podatki iz socialnega poročila (nivo plač v podjetju)

Podatek o povprečnih plačah je podan za vsako socio-profesionalno kategorijo in je popravljen za inflacijo, tako da so podatki primerljivi na dolgi rok. Podjetje poda isti podatek tudi med spoli, tako da lahko primerjamo plače iste kategorije zaposlenih med moškimi in ženskami. V vseh kategorijah so moški bolje plačani kot ženske. Ta podatek seveda ne upošteva določenih podatkov, ki lahko vplivajo na plačo: število let zaposlenosti in stopnja študija.

4.5.3.3 Udeležba pri dobičku

Francija pozna dve vrsti udeležbe pri dobičku:

Udeležba pri dobičku na podlagi konvencije (fr. *intéressement*), sprejete med predstavniki zaposlenih in vodstvom podjetja. Vsako podjetje lahko določi svoje kriterije, ki morajo biti merljivi. Na podlagi sprejete formule se izračuna delež, ki pripada zaposlenim. Pogajanja potekajo vsaka tri leta. V podjetju Saipem SA jo izračunjo na podlagi treh kriterijev (Sogex Cube Srl, 2013):

- Komercialni razvoj skupine (A), na podlagi prejema naročil,
- Dobičkonosnost skupine (B), na podlagi stopnje aktivnosti,
- Koeficint varnosti pri delu (C), na podlagi frekvence poškodb in njihove resnosti v podjetju Saipem SA.

$$Udeležba\ pri\ dobičku = (0,3A + 0,7B) * C \quad (4)$$

Udeležba pri dobičku na osnovi izračuna (fr. *participation*), ki je splošna vsem podjetjem. Obvezna je v vseh podjetjih z najmanj 50 zaposlenimi in je sprejeta prav tako na podlagi kolektivne pogodbe. Izračuna se po naslednji formuli:

$$Udeležba\ pri\ dobičku = 1/2 (Fiskalni\ čisti\ dobiček - 5\ \% \ Kapital\ podjetja) \times Plače / Dodana\ vrednost \quad (5)$$

V podjetju Saipem SA obstaja še posebna udeležba pri dobičku, ki se izračuna na drugačen način, sprejet znotraj podjetja. Za tekoče leto je razdeljen višji znesek med dvema izračunoma (Sogex Cube Srl, 2013).

4.6 Izkaz poslovnega izida

Ta del poročila analizira izkaz poslovnega izida (tabela 22 na naslednji strani) podjetja Saipem SA. V zadnjih letih podjetje ne konsolidira več skupine Saipem SA, ampak je bila ta etapa ukinjena, saj pravila dovoljujejo konsolidacijo izključno v matični družbi. Tako se analiza posveti poslovnemu rezultatu izključno podjetja Saipem SA, ki ima omejene

vrednosti zaradi specifičnosti določenih projektov in njihovih pravnih oblik (Sogex Cube Srl, 2013).

Tabela 22: Izkaz poslovnega izida

| Francoski konto | |
|------------------------|--|
| 70 | Poslovni prihodki |
| 71 | + Povečanje/Zmanjšanje zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje |
| 72 | + Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve |
| 75 | + Drugi poslovni prihodki |
| 791 | + Prenos prihodkov in drugih prejemkov |
| | = Kosmati donos od poslovanja (A) |
| 60 | Nabavna vrednost blaga in materiala |
| 603 | + Povečanje/Zmanjšanje zalog blaga in materiala |
| | = Porabljeno blago in material |
| 61 62 razen 621 | + Stroški storitev |
| 65 | + Drugi stroški |
| | = Vmesna potrošnja (B) |
| | Popravljen dodana vrednost (C=A-B) |
| 64 | – Stroški plač |
| 64 | – Stroški pokojninskih in drugih socialnih zavarovanj |
| 621 | – Stroški, povezani z zaposlenimi izven podjetja |
| | = Popravljeni stroški dela |
| 63 | – Davki |
| 74 | + Subvencije |
| | = Bruto dobiček iz poslovanja |
| 68 | – Amortizacija |
| 68 | – Prevrednotovalni poslovni odhodki |
| 78 | + Prevrednotovalni poslovni prihodki |
| | + Rezultati poslovanja prek skupnega podjetja |
| | = Dobiček iz poslovanja (D) |
| 76 796 | Finančni prihodki |
| 66 | Finančni odhodki |
| | = Finančni rezultat (E) |
| | Celotni dobiček iz rednega poslovanja (F=D+E) |
| 77 797 | Izredni prihodki |
| 67 | Izredni odhodki |
| | = Izredni rezultat (G) |
| 691 | Udeležba pri dobičku (H) |
| 695 | Davek iz dobička (I) |
| | Čisti dobiček obračunskega obdobja (F+G-H-I) |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Izkaz poslovnega izida, vzpostavljen na podlagi francoskih standardov, opredeljuje tri podskupine: dejavnost in finančne elemente, ki predstavljajo redno delovanje podjetja, ter

izjemne dogodke. Če temu odštejemo davek na dobiček in udeležbo pri dobičku, dobimo čisti dobiček oziroma izgubo obračunskega obdobja (Sogex Cube Srl, 2013).

Izkaz poslovnega izida je prikazan tudi v % kosmatega donosa iz poslovanja (A). Prvi del (do kosmatega donosa iz poslovanja) je analiziran v tretjem delu poročila.

Sledi analiza **stroškov nabave blaga, materiala in storitev (B)**. Na podlagi računovodske knjige se poda podroben podatek o vseh postavkah. Večje spremembe so poglobljene in utemeljene s strani vodstva podjetja:

- nakup materiala in opreme,
- stroški zunanjih storitev: pri Saipem SA gre predvsem za študije in storitve, podizvajalce in najem materiala,
- ostali stroški (koncesije, patenti).

Če stroške dejavnosti odštejemo od celotnih prihodkov, dobimo **dodano vrednost**. Le-ta je v našem primeru popravljena za stroške, povezane z zaposlenimi, ki so na razpologo pri skupini. Te bomo kasneje prišteli k stroškom zaposlenih, saj imajo status, ki je bližji stalnim stroškom. Tako dobimo **popravljeno dodano vrednost**.

Če popravljene dodane vrednosti odštejemo stroške dela in davke, povezane z dejavnostjo (v našem primeru predvsem profesionalno takso), dobimo vmesni rezultat: **bruto dobiček iz poslovanja**.

Temu sledi analiza stroškov amortizacije in oslabitev ter prihodkov in stroškov, povezanih z morebitno škodo in zavarovanji. Po odštetju teh stroškov dobimo **dobiček iz poslovanja**.

Sledi analiza finančnih prihodkov (dividende hčerinskih družb, pozitivne tečajne razlike) in finančnih odhodkov (obresti, negativne tečajne razlike), ki podajo **finančni rezultat**. Če le-tega dodamo dobičku iz poslovanja, lahko vmesnemu rezultatu rečemo **dobiček iz rednega poslovanja**.

Nato se posvetimo izrednim dogodkom, kjer gre predvsem za kapitalske dobičke ali izgube ob prodaji deležev v podjetjih ali materiala (plovil oziroma mobilnih platform). Vsota poda **izredni rezultat**. Nato odštejemo udeležbo pri dobičku in davek na dobiček, kar nam da **čisti dobiček obračunskega obdobja** podjetja.

4.7 Bilanca stanja

4.7.1 Bilanca stanja v funkcionalni obliki

V tem delu predstavimo bilanco stanja podjetja v funkcionalni obliki in s tem preučimo naslednje elemente (Sogex Cube Srl, 2013): investicije, stalna sredstva, potrebe po obratnem kapitalu, stalna sredstva in denarna sredstva. Prikazana je v prilogi 6.

4.7.2 Ekonomski kapital

Ekonomski kapital je približek denarju, potrebnemu za obratovanje podjetja. Je vsota dolgoročnih sredstev in potreb po obratnem kapitalu (Sogex Cube Srl, 2013).

Preden si podrobno ogledamo dolgoročna sredstva, je potrebno analizirati **investicije** podjetja in odtujitve. Pri Saipem SA gre predvsem za investicije v opremo, potrebno za opravljanje dejavnosti, kot so plovila in mobilne platforme (Sogex Cube Srl, 2013). Temu sledi podroben opis **dolgoročnih sredstev** (neopredmetenih in opredmetenih), kjer gre predvsem za tehnične objekte in dobro ime podjetij (Sogex Cube Srl, 2013).

Finančne naložbe predstavljajo predvsem posojila in povrnilo posojil znotraj skupine in nakup/prodajo deležev v podjetjih. Stanje konec leta je podano s podatkom o **dolgoročnih finančnih sredstvih**.

Potrebe po obratnem kapitalu so znak časovnega zamika med plačilom terjatev in plačilom s strani strank. V primeru Saipem SA je le-ta pogosto pozitiven, saj v tem sektorju stranke plačujejo predplačila za naročila (Sogex Cube Srl, 2013).

4.7.3 Financiranje

Dolgoročne obveznosti so vsote, dolgoročno vložene v podjetje, ki naj bi na srednji rok pokrivalo ekonomski kapital. Sestavljene so iz kapitala podjetja, dolgoročnih finančnih obveznosti in rezervacij za amortizacijo in stroške (Sogex Cube Srl, 2013).

Podan je podatek o sestavi kapitala (osnovni kapital, rezerve, čisti dobiček itd.) in rezervacij konec leta. Pri Saipem SA so te bistvene zlasti za tveganja in stroške. Predvsem gre za rezervacije, vezane na pogodbe in hčerinske družbe (tveganja) ter stroške, povezane z odhodom zaposlenih v pokoj (stroški). Le-te predstavljajo 2/3 vseh rezervacij. Vsota dolgoročnih posojil je majhna, podjetje se financira predvsem pri matičnem podjetju (Sogex Cube Srl, 2013). V tem delu preučimo tudi dividende, ki so izplačane matičnemu podjetju.

4.7.4 Denarna sredstva

Denarna sredstva so razlika med dolgoročnimi obveznostmi in ekonomskim kapitalom. Leta 2010 so bila sredstva negativna, saj je bilo podjetje prisiljeno najeti posojilo pri ENI Coordination Center, da je lahko pokrilo izplačilo dividend za poslovno leto 2008 (Sogex Cube Srl, 2013). Analiza se zaključuje s prikazom izkaza denarnih tokov, prikazanim v prilogi 7.

4.8 Analiza vloge zaščite zaposlenih pri notranjem podjetništvu

Na podlagi pregleda podatkov in lastnih opazovanj pri sodelovanju s podjetjem sem prišla do naslednjih zaključkov, povzetih v spodnji tabeli 23. Opaziti je možno, tako kot pravi teorija, tesno povezanost med zaposlenimi in uspehom podjetja. Za dobro delovanje podjetja in njegov razvoj so zaposleni ključnega pomena. To je še posebno res pri podjetju Saipem, kjer so zaposleni temelj za izpeljavo projektov in uvajanje novih tehnologij.

Tabela 23: Vloga zaščite zaposlenih pri notranjem podjetništvu na primeru Saipem

| Razsežnosti notranjega podjetništva | Dogodki znotraj podjetja Saipem | Pomen zaščite zaposlenih |
|-------------------------------------|--|---|
| Nove enote/podjetja | Po nakupu podjetja Bouygues OffShore leta 2002 in Snamprogetti (2006) se je podjetje organiziralo v štiri poslovne enote. | Pri tem je bilo pomembno, da se zaposlene kupljenih podjetij skrbno vključi v novo strukturo in se jim posreduje vrednote "matičnega podjetja". |
| Novi posli | Z nakupom podjetja Snamprogetti se je podjetje okrepilo na področju "na kopnem" in s tem odprlo nove priložnosti za razvoj. | |
| Inovacije izdelkov/storitev | Skupina Saipem, kot eden glavnih akterjev na trgu, nenehno izboljšuje obstoječo tehnologijo in uvaja novo. | Pri procesu uvajanja novih izdelkov in tehnologij so glavnega pomena inženirji znotraj podjetja. Potrebno je delati na njihovi pripadnosti podjetju in motivaciji. Na tem področju ima podjetje Saipem SA možnosti za izboljšavo. |
| Tehnološke inovacije | | |
| Samoprenova | Podjetje je leta 2012 zaprlo enoto v zahodni Franciji, ki je zaposlovala 10 ljudi. S tem je vodstvo podjetja optimiziralo notranjo strukturo in se osredotočilo na ključne trge. | Ob tej priložnosti je bil izpeljan plan ekonomskega odpusta. Predstavniki zaposlenih so tesno sodelovali pri procesu, da so zaposlene odpustili pod zadovoljivimi pogoji. |

(se nadaljuje)

| (nadaljevanje) | | |
|---------------------|--|--|
| Prezemanje tveganja | Da je skupina bližja novim priložnostim, je podjetje v zadnjih letih odprlo novo "bazo" v Indoneziji, za katero je bila potrebna velika investicija. | Podjetje zaposluje tam večinoma lokalno delovno silo. Ker gre za državo s slabšimi pogoji za delavce, je potrebno zagotoviti minimalno zaščito, bolj v skladu z evropskimi standardi. |
| Proaktivnost | Podjetje se je osredotočilo na dobičkonosnost projektov, da bi se obdržalo na trgu kljub težkim tržnim razmeram. Le-ta se lahko izboljša z optimizacijo stroškov, ki se bo dotaknila tudi stroška zaposlenih. Zmanjšanja števila zaposlenih je neizogibno. | Način izpeljave procesa zmanjšanja števila zaposlenih je ključnega pomena za vzdušje v podjetju in posredno njegov vpliv na poslovne rezultate. Bistvenega pomena sta jasnost projekta in komunikacija med vodstvom podjetja in zaposlenimi. Tukaj imajo veliko vlogo predstavniki zaposlenih. |

SKLEP

Diplomsko delo prikazuje pravni okvir, v katerem delujejo predstavniki zaposlenih v francoskih podjetjih. Le-ti so prisotni v vseh podjetjih privatnega sektorja in znotraj nekaterih javnih podjetij. Strukture, znotraj katerih delujejo, se spreminjajo z velikostjo podjetja. Primarna naloga predstavnikov zaposlenih je spremljanje zaposlenosti v podjetju, kar omogoča identifikacijo morebitnih težav ali dejavnikov, ki bi zaposlenost lahko ogrozili. Zaposlenost v podjetju je strogo povezana s stanjem podjetja. Predstavniki zaposlenih se lahko obrnejo po pomoč k zunanjemu svetovalcu, ki preuči tako finančno situacijo podjetja in njegovo strategijo kot tudi različne elemente zaposlenosti v podjetju. Delo zunanjega svetovalca sem prikazala s primerom poročila, namenjenega francoskemu podjetju Saipem SA.

Analiza matičnega podjetja Saipem SpA prikazuje težave, s katerimi se podjetje srečuje v zadnjih dveh letih. Po močnem vzponu investicij svetovnih naftnih podjetij v začetku 21. stoletja so investicije utrpeli močan padec leta 2015, predvsem zaradi padca cene nafte. Padec investicij naj bi se nadaljeval v letu 2016. Ta situacija je prisilila podjetje Saipem SpA in njegove konkurente, da se novim tržnim razmeram prilagodijo. Podjetje se je odločilo za optimizacijo projektov, odslej je bistvena njihova dobičkonosnost. Pot k izboljšanju finančnih rezultatov, ki so temeljni za kotirana podjetja, bo vodila, poleg operativnih sprememb, tudi k optimizaciji stroškov strukture, med katere spada tudi strošek, povezan z zaposlenimi. Glede na to, da je podjetje Saipem SA močno odvisno od

poslovanja matičnega podjetja, je moč pričakovati, da bo tudi slednje deležno optimizacije stroškov.

V takšni situaciji morajo biti predstavniki zaposlenih še posebno pozorni na vpliv morebitnih sprememb v podjetju. Zaostrena finančna situacija podjetja lahko posredno vpliva na zadovoljstvo zaposlenih in njihovo motivacijo. Če se splošno delovno okolje poslabša, to negativno vpliva na poslovanje podjetja. Za vodstvo podjetja je predvsem pomembno, da pogosto komunicira s predstavniki zaposlenih in jih obvešča o morebitnih ukrepih, ki bi lahko imeli posledice za zaposlene v podjetju.

LITERATURA IN VIRI

1. Antončič, B. (2002). *Notranje podjetništvo. Prenova konstrukta in razvoj interaktivnega modela. Intrapreneurship: Construct Refinement and an Integrative Model Developments*. Koper: Društvo za aplikativne in akademske raziskave.
2. Auer Antončič, J., & Antončič, B. (2011). Employee satisfaction, intrapreneurship and firm growth: a model. *Industrial Management & Data Systems*, 111(4), 589-607.
3. Cena surove nafte Brent podana mesečno za obdobje od leta 2007 do leta 2016. (2016). Najdeno 12. junija 2016 na spletnem naslovu s <http://prixdubaryl.com/>
4. Cheuvreux, M., & Darmaillacq, C. (2014). La syndicalisation en France: paradoxes, enjeux et perspectives. *Lettre Trésor-Éco*, 129, 1–10.
5. Ezra Holdings Limited, & Chiyoda Corporation. (2016). *Chiyoda Corporation and Ezra Holdings announce establishment of 50:50 joint venture, Emas Chiyoda Subsea*. Najdeno 12. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.emas.com/index.php/media-room/press-releases/chiyoda-corporation-and-ezra-holdings-announce-the-establishment-of-5050-joint-venture-emas-chiyoda-subsea/>
6. Gramc, B. (2006). Dejavniki notranjega podjetništva: primer Slovenije. *IB revija*, 40(4), 4–14.
7. Maisonnier, G., Hureau, G., Serbutoviez, S., & Silva, C. (2016). Les investissements en exploration-production et raffinage en 2015. Najdeno 10. junija 2016 na spletnem naslovu <http://www.ifpenergiesnouvelles.fr/Media/Files/PDFs/Publications/Analyses-technico-economiques/Rapports-annuels-sur-les-investissements-petroliers/Les-investissements-en-exploration-production-et-raffinage-en-2015>
8. Procès du comité d'entreprise d'EDF-GDF: 12 condamnations. (2014, 2.oktober). *Le Parisien*. Najdeno 9. aprila 2016 na spletnem naslovu <http://www.leparisien.fr/espace-premium/actu/proces-du-comite-d-entreprise-d-edf-gdf-12-condamnations-02-10-2014-4180607.php>
9. Ruzzier, M., Antončič, B., Bratkovič, T., & Hisrich, R.D. (2008). *Podjetništvo*. Koper: Društvo za aplikativne in akademske raziskave.
10. Saipem SpA. (2014a). *Annual report 2013*. Najdeno 13. maja 2016 na spletnem naslovu http://www.saipem.com/en_IT/static/documents/2738BilSaipem13Ing_F.pdf
11. Saipem SpA. (2014b). *Corporate governance and shareholding structure report 2013*. Najdeno 2. junija 2016 na spletnem naslovu http://www.saipem.com/en_IT/static/documents/273201CorporateGover.pdf
12. Saipem SpA. (2015a). *Annual report 2014*. Najdeno 13. maja 2016 na spletnem naslovu http://www.saipem.com/en_IT/static/documents/Annual_Report_14.pdf
13. Saipem SpA. (2015b). *Corporate governance and shareholding structure report 2014*. Najdeno 2. junija 2016 na spletnem naslovu http://www.saipem.com/en_IT/static/documents/Corporate_Governance_Report_14.pdf
14. Saipem SpA. (2015c). *Saipem and Aker Solutions to cooperate on subsea projects*. Najdeno 12. junija 2016 na spletnem naslovu

- http://www.saipem.com/sites/SAIPEM_en_IT/con-side-dx/Press%20releases/2015/Saipem%20e%20Aker.page
15. Saipem SpA. (2016a). *Annual report 2015*. Najdeno 13. maja 2016 na spletnem naslovu
http://www.saipem.com/en_IT/static/documents/Annual%20Report%202015.pdf
 16. Saipem SpA. (2016b). *Corporate governance and shareholding structure report 2015*. Najdeno 2. junija 2016 na spletnem naslovu
http://www.saipem.com/en_IT/static/documents/Governance%20report%202015.pdf
 17. Schlumberger Limited. (2016). *Schlumberger completes merger with Cameron*. Najdeno 12. junija 2016 na spletnem naslovu
http://www.slb.com/news/press_releases/2016/2016_0401_cameron_merger_complete.aspx
 18. Sogex Cube Srl. (2013). *Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA* (interno gradivo). Montreuil: Sogex Cube Srl.
 19. Sogex Cube Srl. (2015). *Les nouvelles obligations comptables des Comités d'Entreprise et d'Etablissement* (interno gradivo). Montreuil: Sogex Cube Srl.
 20. Technip SA, & FMC Technologies Inc. (2016). *Rapprochement entre Technip et FMC Technologies: une nouvelle approche pour redéfinir la production et la transformation du pétrole et du gaz*. Najdeno 12. junija 2016 na spletnem naslovu
http://www.technip.com/sites/default/files/technip/fields/press/attachments/pr_rapprochement_entre_technip_et_fmc_technologies.pdf
 21. Vivens, JL. (2004). Fiche notionnelle: Analyse du bilan. Najdeno 6. junija 2016 na spletnem naslovu http://www.cerpeg.ac-versailles.fr/IMG/pdf/analyse_du_bilan.pdf
 22. Worthington, I., & Britton, C. (2006). *The business environment*. Harlow: Pearson Education Limited.
 23. ZDR (2015). *Code du travail* (Francoski Zakon o delovnih razmerjih). Pariz: Legifrance. Najdeno 27. julija 2015 na spletnem naslovu
<https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006072050&dateTexte=20150727>

PRILOGE

KAZALO PRILOG

| | |
|--|---|
| Priloga 1: Struktura poslovnih prihodkov glede na geografski položaj | 1 |
| Priloga 2: Zaloga naročil s strani naftnih družb glede na geografski položaj | 1 |
| Priloga 3: Izkaz poslovnega izida podjetja Saipem SpA, prikazan kot delež v prihodkih | 2 |
| Priloga 4: Bilanca stanja podjetja Saipem SpA – Sredstva | 2 |
| Priloga 5: Bilanca stanja podjetja Saipem SpA – Obveznosti do virov sredstev | 3 |
| Priloga 6: Prikaz balance stanja v funkcionalni obliki za podjetje Saipem SA..... | 4 |
| Priloga 7: Prikaz izkaza denarnih tokov za podjetje Saipem SA | 5 |

Priloga 1: Struktura poslovnih prihodkov glede na geografski položaj

| Struktura (v %) | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Italija | 11,0 | 11,2 | 11,1 | 7,1 | 4,3 | 4,3 | 5,8 | 4,7 | 3,6 |
| Skupnost neodvisnih držav (bivše SZ) | 10,8 | 10,8 | 11,5 | 11,0 | 13,6 | 10,1 | 10,3 | 9,2 | 17,8 |
| Ostala Evropa | 10,0 | 8,7 | 8,4 | 10,2 | 11,1 | 9,0 | 7,2 | 8,6 | 8,8 |
| Severna Afrika | 7,6 | 14,6 | 17,4 | 22,8 | 20,1 | 11,2 | 5,7 | 4,6 | 2,0 |
| Zahodna Afrika | 17,7 | 19,3 | 22,5 | 24,0 | 21,4 | 18,6 | 19,5 | 21,9 | 24,6 |
| Amerika | 7,8 | 5,8 | 5,8 | 6,4 | 8,0 | 13,5 | 19,3 | 24,8 | 15,1 |
| Bližnji Vzhod | | | | | 16,3 | 24,0 | 22,2 | 17,9 | 19,3 |
| Daljni Vzhod | | | | | 5,3 | 9,3 | 9,9 | 8,4 | 8,8 |
| Ostala Azija | 33,3 | 27,2 | 21,6 | 17,9 | | | | | |
| Avstralija, Oceanija in ostali svet | 1,8 | 2,2 | 1,7 | 0,5 | | | | | |
| Poslovni prihodek | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Priloga 2: Zaloga naročil s strani naftnih družb glede na geografski položaj

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 (%) |
|--------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|
| Italija | 799 | 435 | 1.341 | 1.310 | 1.816 | 1.719 | 784 | 689 | 496 | -28,0 |
| Ostala Evropa | 1.790 | 2.359 | 2.468 | 2.281 | 1.844 | 1.913 | 2.209 | 1.144 | 587 | -48,7 |
| Skupnost neodvisnih držav (bivše SZ) | 593 | 419 | 1.055 | 1.043 | 559 | 1.127 | 815 | 4.055 | 2.410 | -40,6 |
| Savdska Arabija | 2.543 | 2.354 | 1.485 | | | | | | | |
| Ostala Azija | 2.698 | 2.059 | 1.915 | | | | | | | |
| Bližnji Vzhod | | | | 5.614 | 6.507 | 4.940 | 3.428 | 5.513 | 5.798 | 5,2 |
| Daljni Vzhod | | | | 725 | 1.547 | 2.147 | 1.327 | 1.256 | 370 | -70,5 |
| Severna Afrika | 1.865 | 4.977 | 5.573 | 3.655 | 2.081 | 826 | 694 | 113 | 4 | -96,5 |
| Zahodna Afrika | 3.250 | 3.942 | 2.885 | 2.614 | 2.316 | 2.578 | 5.547 | 6.585 | 4.651 | -29,4 |
| Amerika | 1.852 | 2.560 | 2.008 | 3.263 | 3.747 | 4.489 | 2.710 | 2.792 | 1.530 | -45,2 |
| Zaloga naročil konec leta | 15.390 | 19.105 | 18.730 | 20.505 | 20.417 | 19.739 | 17.514 | 22.147 | 15.846 | -28,5 |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 17; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 18; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 18; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Priloga 3: Izkaz poslovnega izida podjetja Saipem SpA, prikazan kot delež v prihodkih

| Kot delež kosmatega donosa iz poslovanja (v %) | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|--|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Poslovni prihodki | 99,3 | 99,6 | 99,7 | 99,8 | 99,7 | 99,9 | 99,9 | 99,9 | 99,9 |
| + Ostali poslovni prihodki | 0,7 | 0,4 | 0,3 | 0,2 | 0,3 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 |
| = Kosmati donos od poslovanja | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |
| - Stroški blaga, materiala in storitev | 73,8 | 71,9 | 70,1 | 69,0 | 69,3 | 68,3 | 75,5 | 71,9 | 76,3 |
| - Stroški dela | 14,3 | 13,9 | 14,4 | 14,6 | 13,9 | 15,2 | 19,3 | 18,7 | 19,3 |
| - Odpisi vrednosti | 2,9 | 3,5 | 4,3 | 4,6 | 5,1 | 5,4 | 6,0 | 9,0 | 8,3 |
| - Drugi poslovni odhodki (prihodki) | - | 0,0 | 0,1 | - | -0,0 | - | - | 0,0 | 0,0 |
| = Dobiček (izguba) iz poslovanja | 9,0 | 10,7 | 11,2 | 11,8 | 11,8 | 11,1 | -0,8 | 0,4 | -3,9 |
| + Finančni prihodki | 7,6 | 14,5 | 10,7 | 7,9 | 4,1 | 2,6 | - | - | - |
| - Finančni odhodki | 8,7 | 15,5 | 11,6 | 8,9 | 5,2 | 3,7 | - | - | - |
| = Finančni dobiček (izguba) | -1,1 | -0,9 | -1,0 | -1,0 | -1,1 | -1,1 | -1,6 | -1,5 | -2,1 |
| ± Delež dobička v kapitalskih naložbah | 0,6 | 0,2 | 0,1 | - | 0,1 | 0,1 | - | - | - |
| ± Drugi prihodki iz naložb | 3,2 | 2,0 | - | 0,3 | 0,0 | -0,0 | - | - | - |
| = Prihodki (odhodki) iz naložb | 3,8 | 2,3 | 0,1 | 0,3 | 0,2 | 0,1 | 0,1 | 0,2 | 0,3 |
| = Celotni dobiček (izguba) | 11,7 | 12,0 | 10,3 | 11,1 | 10,9 | 10,1 | -2,3 | -0,9 | -5,7 |
| - Davek iz dobička | 2,6 | 2,8 | 2,8 | 3,1 | 3,1 | 2,9 | 0,9 | 0,9 | 1,1 |
| = Čisti dobiček (izguba) | 9,1 | 9,2 | 7,5 | 8,0 | 7,8 | 7,1 | -3,2 | -1,8 | -6,8 |
| - Delež manjšinskih delničarjev | 0,0 | 0,2 | 0,4 | 0,4 | 0,5 | 0,4 | 0,2 | -0,1 | 0,1 |
| = Čisti dobiček (izguba) – skupina | 9,1 | 9,0 | 7,1 | 7,6 | 7,3 | 6,7 | -3,4 | -1,8 | -7,0 |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Priloga 4: Bilanca stanja podjetja Saipem SpA – Sredstva

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|
| Neopredmetena sredstva | 896 | 860 | 870 | 880 | 885 | 893 | 905 | 919 | 928 | 9 |
| Opredmetena osnovna sredstva | 5.954 | 7.790 | 9.190 | 10.709 | 11.923 | 12.729 | 12.756 | 13.639 | 13.979 | 340 |
| Dolgoročne finančne naložbe | 56 | 44 | 128 | 120 | 112 | 117 | 167 | 121 | 136 | 15 |
| Ostala dolgoročna sredstva | 71 | 111 | 147 | 129 | 246 | 262 | 277 | 412 | 574 | 162 |
| Dolgoročna sredstva | 6.977 | 8.805 | 10.335 | 11.838 | 13.166 | 14.001 | 14.105 | 15.091 | 15.617 | 526 |
| Zaloge | 821 | 1.400 | 1.078 | 800 | 1.362 | 2.342 | 2.285 | 2.494 | 2.347 | (147) |
| Kratkoročne poslovne terjatve | 3.581 | 4.346 | 4.152 | 4.441 | 3.609 | 3.364 | 3.381 | 3.537 | 3.794 | 257 |
| Odložene terjatve za davek | 271 | 338 | 398 | 290 | 334 | 509 | 545 | 624 | 629 | 5 |
| Ostala kratkoročna sredstva | 272 | 420 | 256 | 275 | 498 | 388 | 376 | 520 | 209 | (311) |
| Denarna sredstva | 2.170 | 1.434 | 1.022 | 930 | 1.029 | 1.325 | 1.299 | 1.602 | 1.066 | (536) |
| Kratkoročna sredstva | 7.115 | 7.938 | 6.906 | 6.736 | 6.832 | 7.928 | 7.886 | 8.777 | 8.045 | (732) |
| Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo | 203 | 68 | - | - | - | - | 26 | 78 | 26 | (52) |
| Sredstva | 14.295 | 16.811 | 17.241 | 18.574 | 19.998 | 21.929 | 22.017 | 23.946 | 23.688 | (258) |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 66; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 68; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 70; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Priloga 5: Bilanca stanja podjetja Saipem SpA – Obveznosti do virov sredstev

| V milijonih evrov | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 15/14 |
|---|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|--------------|
| Vpoklicani kapital | 441 | 441 | 441 | 441 | 441 | 441 | 441 | 441 | 441 | - |
| Kapitalske rezerve | 55 | 55 | 55 | 55 | 55 | 55 | 55 | 55 | 55 | - |
| Ostale rezerve | 128 | (63) | 99 | 46 | 23 | 99 | 75 | (209) | (115) | 94 |
| Preneseni čisti dobiček | 873 | 1.536 | 2.226 | 2.758 | 3.342 | 3.951 | 4.283 | 4.123 | 3.942 | (181) |
| Čisti dobiček (izguba) poslovnega leta | 875 | 914 | 732 | 844 | 921 | 902 | (159) | (230) | (806) | (576) |
| Lastne delnice | (77) | (126) | (119) | (84) | (73) | (43) | (43) | (43) | (43) | - |
| Deleži manjšinskih lastnikov | 4 | 21 | 61 | 94 | 114 | 148 | 92 | 41 | 45 | 4 |
| Kapital | 2.299 | 2.778 | 3.495 | 4.154 | 4.823 | 5.553 | 4.744 | 4.178 | 3.519 | (659) |
| Rezervacije za tveganja in stroške | 184 | 185 | 200 | 164 | 209 | 163 | 204 | 218 | 238 | 20 |
| Rezervacije za pokojnine in odpravnine | 167 | 173 | 182 | 193 | 200 | 217 | 219 | 237 | 211 | (26) |
| Rezervacije za amortizacijo in odpis sredstev | 2.609 | 2.818 | 3.128 | 3.546 | 4.146 | 4.734 | 5.140 | 6.352 | 7.369 | 1.017 |
| Dolgoročne finančne obveznosti | 891 | 1.106 | 1.796 | 2.887 | 2.576 | 3.543 | 2.859 | 3.314 | 2.841 | (473) |
| Ostale dolgoročne obveznosti | 54 | 74 | 92 | 65 | 81 | 125 | 81 | 42 | 52 | 10 |
| Dolgoročne obveznosti | 3.905 | 4.356 | 5.398 | 6.855 | 7.212 | 8.782 | 8.503 | 10.163 | 10.711 | 548 |
| Kratkoročni del dolgoročnih fin. obveznosti | 3.033 | 2.613 | 1.797 | 1.002 | 956 | 1.740 | 1.358 | 594 | 656 | 62 |
| Kratkoročne finančne obveznosti | 5 | 7 | 350 | 327 | 766 | 400 | 1.899 | 2.186 | 3.016 | 830 |
| Kratkoročne finančne obveznosti | 3.038 | 2.620 | 2.147 | 1.329 | 1.722 | 2.140 | 3.257 | 2.780 | 3.672 | 892 |
| Kratkoročne poslovne obveznosti | 2.626 | 3.276 | 2.602 | 2.698 | 2.954 | 2.962 | 2.744 | 3.283 | 2.638 | (645) |
| Kratkoročne časovne razmejitve | 1.736 | 2.790 | 2.826 | 2.761 | 1.996 | 1.700 | 2.064 | 1.980 | 2.177 | 197 |
| Druge kratkoročne obveznosti | 319 | 304 | 307 | 355 | 391 | 320 | 321 | 406 | 371 | (35) |
| Davčne obveznosti | 236 | 211 | 239 | 273 | 394 | 379 | 267 | 318 | 398 | 80 |
| Ostale kratkoročne obveznosti | 136 | 476 | 227 | 149 | 506 | 93 | 117 | 838 | 202 | (636) |
| Kratkoročne obveznosti | 8.091 | 9.677 | 8.348 | 7.565 | 7.963 | 7.594 | 8.770 | 9.605 | 9.458 | (147) |
| Obveznosti do virov sredstev | 14.295 | 16.811 | 17.241 | 18.574 | 19.998 | 21.929 | 22.017 | 23.946 | 23.688 | (258) |

Vir: Saipem SpA, Annual report 2013, 2014, str. 66; Saipem SpA, Annual report 2014, 2015, str. 68; Saipem SpA, Annual report 2015, 2016, str. 70; Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Priloga 6: Prikaz balance stanja v funkcionalni obliki za podjetje Saipem SA

| |
|---|
| Neopredmetena sredstva |
| + Opredmetena osnovna sredstva |
| + Dolgoročne finančne naložbe |
| + Ostala dolgoročna sredstva |
| = Dolgoročna sredstva (A) |
| Zaloge |
| + Kratkoročna sredstva |
| - Kratkoročne obveznosti |
| = Potrebe po obratnem kapitalu (B) |
| Ekonomski kapital (C=A+B) |
| Kapital |
| + Rezervacije za stroške |
| + Rezervacije za amortizacijo in odpis sredstev |
| + Dolgoročne finančne obveznosti |
| = Dolgoročne obveznosti (D) |
| Denarna sredstva (D-C) |
| Vsota balance stanja |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.

Priloga 7: Prikaz izkaza denarnih tokov za podjetje Saipem SA

| |
|---|
| Poslovni izid pred davki |
| Amortizacija |
| Dolgoročne rezervacije |
| Kapitalski dobiček/izguba pri prodaji sredstev |
| Dobiček iz poslovanja pred spremembami obratnih sredstev |
| Povečanje/Zmanjšanje terjatev do kupcev, zalog in ostalih virov |
| Povečanje/Zmanjšanje obveznosti do dobaviteljev in ostalih obveznosti |
| Sprememba obratnega kapitala |
| = Denarni tok iz poslovanja (A) |
| Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev |
| Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev |
| Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin |
| Prejemki od prodaje dolgoročnih sredstev |
| Zmanjšanje dolgoročnih sredstev (razen prodaje) |
| Spremembe dolgoročnih finančnih naložb |
| Sprememba perimetra skupine |
| Sprememba kratkoročnih finančnih naložb |
| = Denarni tokovi iz naložbenja (B) |
| Spremembe v kapitalu |
| Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku |
| Spremembe v finančnih obveznostih |
| Spremembe v lastnih delnicah |
| = Denarni tokovi pri financiranju (C) |
| = Denarni izid v obdobju (A+B+C) |
| Začetno stanje denarnih tokov |
| Končno stanje denarnih tokov |

Vir: Sogex Cube Srl, Rapport au Comité d'Entreprise Saipem SA, 2013.